חֲזוֹן הַתִּשְׁבִּי

מאת יעקב כֹּהֵן

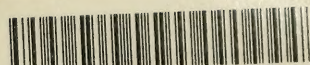
הוצאת "יצירה"
ורשה, תר"ף

חֲזוֹן הַתִּשְׁבִּי

מאת יעקב כֹּהן

הוצאת „יצירה"
ורשה, תר"ף

JAKÓB KAHAN

PROROK ELJASZ

WYDAWNICTWO „JECYRA"

WARSZAWA, 1920.

DRUKARNIA I. HENDLERA

WARSZAWA, DŁUGA 26.

ביום חֹרף צח היה הדבר, ואני הולך תפוש־מחשבות באחד הרחובות הגדולים ומרבי־החיים, אשר במונכ־ון היפה, ופתאם – והוא עבר על־ידי.

זקוף־קומה ועטוף אדרת־שער שחורה ורחבה, עבר כצל אלם, פניו קרים וקודרים ועפעפיו מַשפלים ארצה. ואולם ידעתי: מתחת לעפעפים האלה עינים שחורות כגחלי־אש לוחשות, וכי ישא את העינים והבריקו על העולם בלהב קנאה קדושה ועזה כמות, קנאת ה׳, ושלחו קרני אור חזק, אור אמת חדשה ומנצחת, על סביביהן.

אליהו התשבי.

אז ידעתי: זה האיש קרוב לי מכל. הגות רוחי – רוחו וכאבי – כאבו. ובהקשיבי אל ההמיה העזה אשר בלבבי ואשמע את סערת־נפשו הגדולה.

ואף זאת ידעתי: לא דמיון־ריק היא השיחה בפי העם אל דבר בוא המבשר את הגאלה והמפנה דרך למשיח. הנה הוא בא! אכן לא בדמות איש־שיבה בא וזקן־תלתלים לבן וארך לו, כדמות אשר נתן לו העם הסובל בימי־גלותו, כי אם איש במבחר ימיו הוא, שערו שחור וזקן קצר מכתיר את פניו החורים קצת וכח המרד והזעם אתו, ככח אשר היה לו ביום־קנאות בכרמל. ואולם בעמקי נפשו פנימה נובע השלום והברכה לכל חי ודבר אלהים בקול דממה דקה ישמע.

אז באו ימי רעש ובערה לי. לחש לחש עלי התשבי את דבריו והם אכלוני לילה ויום. רק כאשר העליתים, מתוך יסורי־אש וחרדת־אלהים, על הניר, רוח לי כמעט. וכאשר העליתי את השורה האחרונה נתז גל של דמעות מעיני...

*

עקר החזון נכתב באותו חֹרף, בשנת תרס״ו, שנת המהפכה והפרעות ברוסיה.

פרקים פרקים נִתַּן החזון ולא תמיד כסדרו. הקטעים נערמו כזרמי־לָוָה – וככה הִנַּחְתִּים. כאלו עיפה נפשי מן השרפה הגדולה.

רק בראשית תרע"ד שבתי אל הספר ואשלים אותו ואשכללו קצת. על שכלול גמור לא הרהבתי לחשב עוד, כי עבר הזמן. ואולי מטֶבע שירת־חזון כזאת היא, שלא תהי ההרמוניה שלטת בה?

עתה, כעבר חמש עשרה שנה, רחוק ממני הֲלָךְ־רוּחַ החזון הזה עוד יותר. ובכל זה דַי לי להפך בעלים האלה ולקרֹא עשר שורות והאש העצורה במלים מאז אוחזת בי ומלַהטת כל קרבי. בלב נרגש רואה אני, כי כמה מן הדברים, הרעים והטובים, אשר נאמרו פה בתור חזון לעתיד, הנה קמו ויהיו. וצופה אני ומתפלל ליום, אשר בו יקפאו כל דברי הספר הזה ולא יהיו בלתי אם זכרון ועֵדות לימים הקשים והנפלאים האלה, ימי **ח ב ל י ה ג א ֻל ה.**

כ"ב אייר תר"ף.

חֲזוֹן הַתִּשְׁבִּי

„הִנֵּה אָנֹכִי שֹׁלֵחַ לָכֶם
אֵת אֵלִיָּה הַנָּבִיא לִפְנֵי בּוֹא
יוֹם יְיָ הַגָּדוֹל וְהַנּוֹרָא..."
(מלאכי, ג׳, כ״ג).

א.

הָיְתָה בִּי יַד יְיָ...

הָיְתָה בִּי יַד יְיָ וַתּוֹרִידֵנִי מִשָּׁמַיִם אָרְצָה. לַיְלָה שָׁכַן עַל אֶרֶץ וַעֲרָפֶל לִפְנוֹת בֹּקֶר. וַאֲנִי עַל רוּם שֶׁן־סֶלַע בָּדָד נִצַּבְתִּי מֵעַל לָעֲרָפֶל וּמֶרְחֲבֵי שְׁמֵי־הַתְּכֵלֶת הַפְּתוּחִים עִם כָּל מְאוֹרֵי־זְהָבָם עַל קָדְקֳדִי. צִנַּת־הָרִים חֲרִיפָה לָחֲשָׁה וְעָבְרָה וַתַּךְ גַּלִּים חֲרֵדִים בְּדָמִי. וַאֲנִי עוֹדֶנִּי נָבוֹךְ וְנִדְהָם לְחֶזְקַת יַד אֱלֹהִים, עָלַי נָחָה פִּתְאֹם, וּלְקוֹל־פְּקֻדָּתוֹ, יִחַלְתִּי לוֹ בַּחֲלוֹם־נַפְשִׁי יָמִים רַבִּים, וּבְבֹאוֹ—וַיְהֲמֵנִי. עוֹד שְׁאָר הַקּוֹל הַפֶּלְאִי בְּאָזְנַי וּבִמְלֹא כִּפַּת־הָרָקִיעַ צוֹלֵל וְעַל קַצְוֵי הָרִים רְחוֹקִים וּגְדוֹת יַמִּים רְסִיסֵי־זָהֳרוֹ רוֹחֲפִים. מֵאַחַז הוּא כָּאֵשׁ אֶת־יְצוּרַי וּמִכָּל חַדְרֵי לְבָבִי יָשׁוּב וְיִפְרֹץ כְּמַרְאֵה שַׁלְהֲבוֹת־אוֹר חַכְלִילוֹת אוֹכְלוֹת: לֵךְ!

וּבְשֵׂאתִי פָּנַי הַשָּׁמַיְמָה וָאֵרֶא, הַכּוֹכָבִים יַחַד כֻּלָּם יַבִּיטוּ בִי וְיִרְעֲדוּ לִי בִּדְמָמָה, הֲלֹא הֵם אֲבוֹת־הָאֻמָּה, אֲשֶׁר בְּעֵינֵיהֶם, עֵינֵי אוֹר־עוֹלָמִים, יַשְׁקִיפוּ אֵלַי

מִמְּרוֹמֵי־קָדְשָׁם, יָשִׂימוּ יְדֵיהֶם עָלַי וִיבָרְכוּנִי חֶרֶשׁ. וְאֵימָה גְדוֹלָה תְקָפַתְנִי וַעֲלִיצוּת־אֱלֹהִים, לֹא יָדַעְתִּי כָמוֹהָ, הִרְעִישָׁה בַּהֲמוֹן תְּרוּעָה וָשִׁיר אֶת כָּל קְרָבַי וַתַּקְרֵן אוֹר פָּנָי. רוּחַ הַצְּנָה לִבְּתָה בִּי עֹז וּבִטָּחוֹן וּכְמוֹ זִמְרַת אֶרְאֶלֵּי־זִיו רְחוֹקִים, מְבַשְּׂרֵי יְשׁוּעָה וְנֶחָמָה, הִקְשִׁיבָה אָזְנִי. כּוֹכְבֵי־הַנְּצָחִים עָמְדוּ עָלַי וְהִבִּיטוּ בִי וְלֹא הִרְפּוּ וַאֲרֶשֶׁת עֵינֵיהֶם הַטְּהוֹרוֹת אַהֲבָה וֶאֱמוּנָה רַבָּה — —

וָאֵלֵךְ.

ב.

אֲשֶׁר יֵדְעוּ הַפְּרָחִים בַּשָּׂדֶה...

וְדֶרֶךְ שְׂדוֹת־פְּרָחִים וְגַנֵּי־יֶרֶק עָבַרְתִּי, צְעִיף־הַחֲלוֹמוֹת עַל פָּנַי וְסוֹד־אֱלֹהִים בִּלְבָבִי. עֲלָטַת הַלַּיְלָה נְמוֹגָה וְנָסוֹגָה מִפָּנַי וְעַל רָאשֵׁי הַסְּלָעִים עָלָה וְהִזְהִיב לִקְרָאתִי הַשָּׁחַר. וַיְהִי אַךְ נָפְלוּ קַרְנֵי־בֹקֶר רִאשׁוֹנוֹת בָּעֵמֶק וָאֶשְׁמַע קוֹל תְּנוּעָה דַקָּה וָלַחַשׁ לְרַגְלָי. פֶּרַח לַחֲבֵרוֹ מְמַלֵּל:

„פֶּרַח, הַקְשִׁיבָה לִי! אָחִי, הַגִּידָה לִי:
הֲתָחוּשׁ דְּבַר־מָה הַמְרַחֵף וּבָא?
הַאִם זֶה הָרוּחַ הַמְשַׂחֵק אִתָּנוּ?
הַאִם זֶה הָאוֹר הַנּוֹשֵׁק לָנוּ?

אָחִי, הַקְשִׁיבָה לִי! נַפְשִׁי מַגִּידָה לִי:
מִן הַשָּׁמַיִם בָּא צִיר!
בָּא הוּא וּבְשׂוֹרָה נִפְלָאָה בְּפִיו,
וְנִרְאָה וְלֹא נִרְאָה הַצִּיר...“

וָאֵפֶן לְהִתְבּוֹנֵן בִּפְנֵי הַמְפַטְפְּטִים, וְהִנֵּה נִכְלְמוּ כָּל הַפְּרָחִים — וַיִּדֹּמּוּ.

וָאֶעֱבֹר מִשָּׁם וָהָלְאָה עַל־פְּנֵי הַשְּׂדֵמָה הַפּוֹרִיָּה— גַּלֵּי־מֶשִׁי רָצוּ לְפָנַי עַל יְרִיעוֹת־הַכֶּסֶף, וּבְטֶרֶם אֶתְפֹּשׂ עוֹד בִּמְלֹא־עֵינַי כָּל עֲתֶרֶת הַכִּכָּר, וְהִנֵּה פָּשְׁטָה רִנָּה חֲרִישִׁית מִקָּצֶה וְעַד קָצֶה: הַמְבַשֵּׂר בָּא!... קָפְצָה הַתִּקְוָה כְּמֻתֶּרֶת מִמַּאֲסָר, אֶל טַבּוּר הָעוֹלָם, צוֹחָה מִשִּׁכְּרוֹן־זֹהַר וּמְרַקֵּדָה אֶל מוּל הַמֶּרְחָב וּשְׁאֵרִית כְּבָלֶיהָ מְצַלְצְלִים— וַיַּעַן הַגַּלְגַּל וִירִיעוֹת הַשָּׁמַיִם רָעָדוּ. וְצַהֲלַת־אוֹר, כִּרְכּוּר־עֹז וְשִׁיר מְעֻבָּרִים — עֵצִים מְרַנְּנִים, דְּשָׁאִים מִשְׁתַּחֲוִים, צֹחֲקִים פְּלָגִים... הֶאָח! מַה חָדָשׁ וָרַךְ שִׁיר הַצִּפֳּרִים, זַךְ וְרַעֲנָן כְּשִׁכְבַת הַטַּל הַנּוֹצֵץ עַל הָאָחוּ. וְקוֹל מַעְיְנֵי־הַגָּבִישׁ הַיּוֹרְדִים מִן הֶהָרִים — הַאִם לֹא זֶה־עַתָּה לָרֶדֶת הֵחֵלּוּ וּלְסַפֵּר סִפּוּרָם הַגָּדוֹל? — וְהִנֵּה מִתּוֹךְ עַנְנֵי־מַלְכוּת, אַפִּרְיוֹן זָהָב וְאַרְגָּמָן, שֶׁמֶשׁ נִגְלְתָה, וְהִיא נִפְעֶמֶת מִגִּיל וְדִמְעוֹת אֹשֶׁר־אֵם עַל עֵינֶיהָ, וַתִּקְרָא לִי: זֶה־כַּמָּה חִכִּיתִי לְךָ, בְּנִי! — וּנְגֹהוֹת פְּזִיזִים, בְּנֵי־כְרוּבִים, לְכָל רַחֲבֵי הָעוֹלָם נָפוֹצוּ, עָדוּ עָלַי וַיְפַזְּזוּ סְבִיבִי בַּמַּעְגָּל וַיָּשִׁירוּ, וְאָזְנִי הִבְחִינָה אֶת שִׁיר־מַעְגָּלָם:

„רָז הוּא לִי, רָז הוּא לִי!
מִי יִפְתְּרֶנּוּ, יַגִּיד לִי:
קוֹל אֵלַי גֻּנַּב, קוֹל מְשַׂחֲקִים —

מָה הַקּוֹל?

„קוֹל כְּנֵפֶץ שַׁלְשְׁלוֹת־פָּז,
לַמָּשִׁיחַ הֵן שַׁלְשְׁלוֹת־פָּז,
מֵעִם כִּסֵּא־הַכָּבוֹד גֻּנַּב —
מָה הַקּוֹל?"

וָאֶתֵּן עֵינַי בְּנַגְהוֹת הַפַּחְוִים, וְהִנֵּה נִכְלְמוּ כֻּלָּם - וַיֶּחֱוָרוּ.

וּכְחֹם הַיּוֹם וָאָבֹא לְיַעַר־אֹרֶן וְשַׂר־הַיַּעַר זָקֵן וּנְשׂוּא־פָנִים וְהוּא יוֹשֵׁב בִּמְסִבַּת בָּנָיו, כֻּלָּם אַמִּיצֵי כֹחַ וָהוֹד, וְדוֹר שִׁלֵּשִׁים וְרִבֵּעִים לְרַגְלָיו יִשְׁתַּעַשְׁעוּ. בָּרוּךְ הַבָּא! נִעֲנַע הַזָּקֵן לִי בְּמַחְלְפוֹת־רֹאשׁוֹ הַכְּבוּדוֹת. שָׁלוֹם לָךְ! עָנוּ קוֹלוֹת טְמִירִים מִירַק־חֶבְיוֹן־הָעֳפָאִים סָבִיב. צְלָלִים כֵּהִים, כַּעֲדַת כּוּשִׁים עֲבָדִים, מִהֲרוּ לִקְרָאתִי, סַבּוּנִי וַיַּנְחוּנִי דֶּרֶךְ חַדְרֵי־חֲדָרִים וּגְנֵזֵי־גְנָזִים אֶל אוּלַם־הַכָּבוֹד אֲשֶׁר לַשַּׂר פְּנִימָה, שָׁם הִצִּיעוּ לִי מַרְבַד־פְּלוּסִין־רִקְמָה יָרֹק וּמְלַטֵּף וְכוֹס יֵין־בְּשָׂמִים מִן הַמְּשֻׁבָּח וְהַמְּשֻׁמָּר מָזְגוּ לִי. וְשַׂר־הַיַּעַר יָשַׁב עִמִּי וַיְדַבֵּר אֵלַי דִּבְרֵי חֶסֶד וְחִבָּה וַיְצַו עָלַי אֶת הַצִּפֳּרִים הַקְּטַנּוֹת לְזַמֵּר וְלָצֵאת בְּמָחוֹל לְפָנָי. וָאֵשְׁתְּ מִן הַיַּיִן וָאֶשְׁכַּר וְחוּשַׁי תָּעוּ מִכֹּל הָעשֶׁר וְהַיְקָר הַשּׁוֹפֵעַ עָלָי. וְכִרְאוֹת הַשַּׂר כִּי עָיַפְתִּי וַיַּעַזְבֵנִי לְנַפְשִׁי, בְּהַפְקִידוֹ לְפָנַי אֶת כָּל אַרְמוֹנוֹ לָשֶׁבֶת בּוֹ וְלִחְיוֹת

כְּכָל אֲשֶׁר אֶחְפֹּץ. עֵינַי דָּבְקוּ וָאֶשְׁתַּטַּח מְלֹא־גָבְהִי עַל הַמִּרְבָּד הֶעָמֹק וְשִׁיר הַמְזַמְּרוֹת הַקְּטַנּוֹת רָעַף עָלַי וַיְיַשְּׁנֵנִי לְאִטּוֹ:

„שְׁכַב לְךָ, נוּחָה שָׁעָה קַלָּה וַחֲלֹם!
אֶת מִבְחַר שִׁירֵינוּ נָשִׁירָה לָּךְ...
וְהָיָה כִּי תָבֹא אֶל הַמְחַכִּים לָךְ,
וְנָשָׂאתָ אֲלֵיהֶם עִם דְּבַר יְיָ
מִזְמְרֵנוּ הָרַךְ, מִזְמְרֵנוּ הֶחָי — —"

וָאָבֹא לָעִיר — וַיְרִיחוּנִי הַכְּלָבִים וַיָּחֵלּוּ לִנְבֹּחַ. וְהַלַּיְלָה יָרַד בְּמַשָּׂא־חָשְׁכּוֹ וַיּוֹסֶף עַל עָקַת הַדַּלּוּת הַקּוֹדְרָה, הַשּׁוֹתְקָה, סְמוּיַת־עַיִן, מִן הַבָּתִּים הַשְּׁחוּחִים. וָאֶשְׁמַע בָּאֲפֵלָה קוֹל אִישׁ דֹּבֵר אֶל עֲמִיתוֹ לֵאמֹר: „כְּלָבִים מְנַבְּחִים — מַלְאַךְ־הַמָּוֶת בָּא לָעִיר".

וָאֶרְגַּז תַּחְתַּי וָאֶשְׁט מִן הָאֲנָשִׁים בְּתָמְהִי אֶל נַפְשִׁי: הַאֻמְנָם? אֲשֶׁר יֵדְעוּ הַפְּרָחִים בַּשָּׂדֶה, אֲשֶׁר תֵּדַעְנָה צִפֳּרִים בַּיַּעַר — בְּנֵי אִישׁ לֹא יֵדָעוּן?!...

ג.

אֶת אַחַי אָנֹכִי מְבַקֵּשׁ...

וָאֵלֵךְ מֵעִיר לָעִיר וּמִמְּדִינָה לִמְדִינָה. בְּכָל מָקוֹם בָּאתִי שָׁאַלְתִּי: הַרְאִיתֶם אֶת אַחַי בְּנֵי־עַמִּי? אֶת אַחַי בְּנֵי־עַמִּי אָנֹכִי מְבַקֵּשׁ. וְהָאֲנָשִׁים הִבִּיטוּ עָלַי כְּבַעַל זָר וּמְשֻׁגָּע וְלֹא יָדְעוּ לַעֲנוֹת לִי דָבָר.

עַל פָּרָשַׁת דְּרָכִים יָשַׁבְתִּי. אָמַרְתִּי: אִישׁ מִבְּנֵי־עַמִּי יָבֹא, אֹחֲזָה בִּכְנַף־בִּגְדוֹ, אֵלְכָה אַחֲרָיו וֶהֱבִיאַנִי אֶל מִשְׁכְּנוֹת אֶחָי. יָמִים וְלֵילוֹת יָשַׁבְתִּי, צִפִּיתִי — אֲנָשִׁים רַבִּים עָבְרוּ, אִישׁ לֹא בָא.

וַיְהִי הַיּוֹם וַאֲנִי בְּעִיר קְטַנָּה, רוֹבֶצֶת אֶל אֲגַם־רֶפֶשׁ וּרְחוֹבוֹת הָעִיר צָרִים וּמְעֻקָּלִים וְעוֹבְרִים דֶּרֶךְ בָּתִּים וַחֲצֵרוֹת, וָאֵתַע וָאַגִּיעַ עַד קְצֵה מָבוֹא וְאֵין מוֹצָא. וָאֶהְפֹּךְ פָּנַי וָאֶעֱמֹד וּפִתְאֹם הִצְלִיף בָּרָק עַל נַפְשִׁי וַתֵּאוֹר רֶגַע וַתִּקְדַּר כִּפְלָיִם. וָאֵדַע: עַד פֹּה בָּאתִי וְלֹא אוֹסִיף.

לְאַט לְאַט שַׁבְתִּי עַל עֲקֵבַי וְעֵינַיִם אֲחֵרוֹת לִי

לְהִתְבּוֹנֵן סְבִיבִי. צְלָלִים אֵלֶּה, צִלְלֵי־אָדָם, הָעוֹלִים וּבָאִים לִקְרָאתִי וַאֲשֶׁר עַל פְּנֵיהֶם עָבַרְתִּי תָמִיד וְלֹא הִתְבּוֹנַנְתִּי בָהֶם, הֵמָּה אַחַי בְּנֵי־עַמִּי אֲשֶׁר בִּקַּשְׁתִּי וְאֵין זוּלָתָם.

צְלָלִים, צִלְלֵי דוֹרוֹת, מֵתוּ זֶה־כְּבָר, נִשְׁמוֹת חַטָּאִים בְּכַף־הַקֶּלַע, וְעוֹד פָּנִים לָהֶם כִּפְנֵי־אָדָם וְחַיֵּיהֶם מֵעֵין חַיֵּי־אָדָם, נָעִים וְנָדִים הֵם חֵרֵשׁ בְּצִדֵּי הָעוֹלָם, מְגַשְׁשִׁים קִיר וְזֶה עַל זֶה אֶל כָּל פִּנָּה צָרָה נִדְחָקִים וְאֶל כָּל חוֹר שָׁמֵם, וְאֵין מְנוּחָה לָמוֹ. רֶגֶשׁ בָּהֶם וְלֹא־רֶגֶשׁ, כֹּחַ וְאֵין כֹּחַ, וְכָל הַמַּרְאוֹת רַק נוֹתְנִים סִמָּנִים בָּהֶם, לֹא צִבְעָם וּדְמוּתָם. תּוֹעִים הֵם עֲלוּבִים וְנִשְׁכָּחִים, הֲדוּמִים קֵהִים וּקְטוּעִים לַיְקוּם, וּבַאֲשֶׁר יָבֹאוּ יִשְׂאוּ קַדְרוּתָם וְעִצְּבוֹנָם אִתָּם.

מִנֶּגֶד יָחֹגּוּ, יִתְהוֹלְלוּ הַחַיִּים בִּמְלֹא חִשְׁקָם וְעֻזָּם, וְהֵם לוֹחֲתִים בַּקָּצֶה, כִּיתוֹמִים נִדָּחִים, וְעֵינֵיהֶם רְעֵבוֹת וְנִפְחָדוֹת, עַל־יָדָם תְּבַזְבֵּז הַשֶּׁמֶשׁ אֶת אוֹצְרוֹת־זְהָבָהּ, לֹא עֲלֵיהֶם. וְכִי יִמְצָא אוֹתָם קַו־זֹהַר וְהִכָּה אוֹתָם.

כָּכָה הִרְהַרְתִּי בְּמַר־רוּחִי בְּצָעֲדִי בָּרְחוֹבוֹת הָעֲקוּמִים וְהַבָּתִּים הַקְּטַנִּים וְהַזּוֹעֲפִים מְצִיצִים אֵלַי בְּתִמָּהוֹן, וְהִנֵּה חָרְדָה אָזְנִי לְקוֹל נְאָקָה גְדוֹלָה וּמְפָרֶכֶת־לֵב כְּנַאֲקַת חוֹלֶה אָנוּשׁ אֵין־תִּקְוָה, וַיְהִי לִי כְּאִלּוּ שָׁמַעְתִּי כְּבָר פַּעַם כִּנְאָקָה הַזֹּאת, וּבַהֲסִבִּי פָּנַי וָאֵרֶא אִשָּׁה

עֲטוּפָה סְחָבוֹת יוֹשֶׁבֶת פֶּתַח חֲנוּתָהּ הַדַּלָּה, חֲנוּת כָּל מִינֵי סְחוֹרָה וּמַכֹּלֶת, יָדֶיהָ שְׁלוּבוֹת עַל לִבָּהּ וְהִיא מַבִּיטָה לְפָנֶיהָ בְּעֵינַיִם עֲשֵׁשׁוֹת. נִדְהָם עָמַדְתִּי תַחְתַּי — אֵימָתַי רָאִיתִי אֶת הָאִשָּׁה הַזֹּאת? סֵבֶל אַלְפֵי שְׁנוֹת נְדוּדִים וּפֻרְעָנִיּוֹת עַל גַּבָּהּ הַכָּפוּף וְחֶשְׁכַת כָּל חַיֵּי הַשָּׁנִים הָהֵן עַל פָּנֶיהָ הַשְּׂרוּעִים וְהַמְקֻמָּטִים. דְּאָגָה אִלְּמָה, אֵין סוֹף לָהּ וְאֵין מִפְלָט מִמֶּנָּה, שְׁמוּרָה בְּזָוִיּוֹת פִּיהָ הָעֲמֻקּוֹת, הַשּׁוֹקְעוֹת לִצְדָדִים. וְזֶה מְצֻלַּת־הַיָּגוֹן הַשְּׁחוֹרָה בָּעֵינַיִם הַזְּקֵנוֹת, — הוֹי, מִי יַבִּיט אֶל הָעֵינַיִם הָאֵלֶּה וּלְבָבוֹ לֹא יִהְיֶה לָאָבֶן?!

רֶגַע אֲנִי עוֹמֵד וְהִנֵּה מִן הַחַלּוֹן אֲשֶׁר בְּצַד הַחֲנוּת קוֹל חַלָּשׁ וְנָבוּב, כְּקוֹל מֵחָרְבָּה רְחוֹקָה, בּוֹקֵעַ. אִישׁ רְזֵה־פָנִים וְדַל־זָקָן יוֹשֵׁב עַל סֵפֶר יָשָׁן, מְעוּף־גְּוִילִים, מִתְנוֹעֵעַ וְקוֹרֵא בִּנְגִינָה מְמֻשָּׁכָה, חֲבוּרַת אֲנָחוֹת כְּלָה וְשִׁבְרוֹן־עוֹלָמִים, וְחוֹזֵר עַל נְגִינָתוֹ הַשְּׁגוּרָה כַּחֲזוֹר יִלְלַת הָרוּחַ בְּחָרְבָּה. מַה תְּבַקֵּשׁ הַנְּשָׁמָה הַנּוֹדֶדֶת בֵּין שְׂרִידֵי מַפְּלֵי־הַהֲרָס וְלָמָּה תְּאַנֶּה, תִּתְלַבֵּט בֵּין הַקִּירוֹת הַמְפֹרָצִים?!

אַךְ הִנֵּה הִרְגִּישָׁה הָאִשָּׁה בַּזָּר הָעוֹמֵד וַתְּמַהֵר לָקוּם מִמְּקוֹמָהּ וּפָנֶיהָ לֹא הָיוּ לָהּ עוֹד. בִּתְנוּעוֹת בְּהוּלוֹת פָּנְתָה אֵלַי, קְרָאַתְנִי, מְשָׁכַתְנִי אֶל חֲנוּתָהּ, בְּהַעְתִּירָהּ עָלַי מִלִּים טְרוּפוֹת וּבְלוּלוֹת, מְלֵאוֹת חֹנֶף

וּכְזָבִים. הִבַּטְתִּי אֶל עֵינֶיהָ וְהִנֵּה הֵן עֵינֵי הַכַּלְבָּה הַנִּכְנָעַת, רֶגַע שֵׁנִי וְהִנֵּה עֵינֵי הֶחָתוּל הָעֲרוּמוֹת לְפָנָי. בֹּשְׁתִּי עַד תְּהוֹם נַפְשִׁי וָאֵפֶן מֵעָלֶיהָ.

כָּכָה הִתְהַלַּכְתִּי בָּרְחוֹבוֹת, מִתְבּוֹנֵן דּוֹמֵם וְעוֹבֵר, וּלְבָבִי קָשֶׁה בִּי וּמִתְאַפֵּק מִכְּאֵב. וְהִנֵּה עֲדַת יְלָדִים מְצַחֲקִים וְהוֹמִים הֵגִיחָה מֵאַחַת הַחֲצֵרוֹת, יְלָדִים זְקֵנִים, עוֹר וַעֲצָמוֹת וְעֵינַיִם מְלֻמְּדוֹת־נִסָּיוֹן, וְהֵם כְּמוֹ שָׁכְחוּ עַצְמָם וּמְרַקְּדִים כִּגְדָיִים דַּקִּים וּמְצַפְצְפִים בְּקוֹלוֹת־צִפֳּרִים מְשֻׁנִּים. רֶגַע נִבְהֲלוּ הַיְלָדִים לְמַרְאֵה הַזָּר וַיֶּחְדְּלוּ מֵרוּץ, וְאוּלָם עַד מְהֵרָה, כִּי הִסְבַּרְתִּי פָּנַי לָהֶם, שָׁבוּ לְמִשְׂחָקָם וְלַהֲמוֹנָם. הַשְּׁנַיִם נִשְׁאֲרוּ עוֹמְדִים תַּחְתֵּיהֶם וּמַבִּיטִים אֵלַי בְּעָבְרִי בְּעֵינַיִם גְּדוֹלוֹת וְשׁוֹאֲלוֹת. הַאֻמְנָם שָׁמַעְתִּי אֶת שְׁמִי מֵאַחֲרָי? זֶרֶם חַם שָׁטַף עָבַר אֶת לִבִּי. וְחֶמְלָה רַבָּה בָּאַתְנִי, חֶמְלָה עַזָּה וְסוֹעֶרֶת כַּיָּם, וַיְהִי לְבָבִי כָּאֳנִיָּה מְשֻׁלֶּכֶת מִגַּל אֶל גַּל וְאִי־הַתִּקְוָה הַלָּבָן מִסְתַּתֵּר וּמִנַּצְנֵץ לְפָנַי בֵּין מִשְׁבְּרֵי הַסְּעָרָה.

ד.

הַשִּׁיר הָאַחֲרוֹן.

עַל אֵם־הַדֶּרֶךְ עָמַדְתִּי, בֵּין בֵּית־הַמִּדְרָשׁ הַיָּשָׁן וּבֵין הַשּׁוּק וְהַחֲנֻיּוֹת, וָאַבִּיט לִפְנֵי דוֹמֵם זְמַן רָב, וָאֱהִי בְּעֵינַי כְּעֵץ שָׁתוּל עַל־עֶבֶר־פִּי שְׁנֵי תְהוֹמוֹת וְלֹא זַזְתִּי מִמְּקוֹמִי. וּפִתְאֹם אָמַרְתִּי לִצְחֹק צְחֹק פֶּרֶא אֶל כָּל הָעוֹבְרִים וְהַשָּׁבִים. וּכְעֵין רוּחַ עֲרִיצָה אֲחָזָה בְקָדְקֳדִי וַתָּחָג וַתֹּאמֶר לַהֲפֹךְ אֶת תּוֹכוֹ וָאָחוּשׁ, דַּעְתִּי נִטְרֶפֶת עָלָי. וּכְהַכּוֹת בִּי הַשִּׁגָּעוֹן וָאֶקְרָא וָאֹמַר:

„עִבְרוּ וְשׁוּבוּ, הָאֹבְדִים וְהַנִּדָּחִים, וְשׁוּבוּ וְעִבְרוּ\
מִן הַפַּח אֶל הַפַּחַת, מִן הַטִּיט אֶל הַבֹּץ!\
פְּנוּ יָמִינָה וּבַקְּשׁוּ אֶת צִלְּכֶם, פְּנוּ לִשְׂמֹאל וְחַפְּשׂוּהוּ\
וְשׁוּבוּ וּפְנוּ — אוּלַי תִּמְצְאוּ אֶת אֲבֵדַתְכֶם.\
וְאִם גֻּנַּב מִכֶּם דָּבָר? הִנֵּה הַגַּנָּב — אֶחֱזוּ בוֹ!...\
אֲהָהּ, כְּבָר בָּרַח! דִּלְקוּהוּ, אוּלַי תַּדְבִּיקוּהוּ...״

וַיַּעַמְדוּ הָעוֹבְרִים מִמְּכִתָּם וַיַּבִּיטוּ בִי מִשְׁתָּאִים, וַאֲנִי הֶחֱרַשְׁתִּי רֶגַע וָאֶתְבּוֹנֵן סְבִיבִי וָאֹמַר:

„רֵיחַ רָע, רֵיחַ פֶּגֶר מַרְקִיב עוֹלֶה בְּאַפִּי —
אֵין זֹאת כִּי יֵשׁ מֵת בַּמָּקוֹם וַאֲנִי לֹא יָדָעְתִּי!
הִנֵּה הָאֲנָשִׁים הוֹלְכִים עֲזוּבִים וְרֹאשָׁם לָאָרֶץ —
מִי הוּא הַמֵּת הַגָּדוֹל, אֲשֶׁר יְאֻבַּל כָּל הָעָם עָלָיו?
הוֹ! הִנֵּה עוֹף שָׁחוֹר, מֵרִיחַ שָׁלָל, עַל רָאשֵׁכֶם סוֹבֵב —
בֹּאָה, הָעַיִט הָרָעֵב, וּרְדָה עַל הַפָּגֶר!"

וְהָאֲנָשִׁים הוֹסִיפוּ לְהִתְאַסֵּף סְבִיבִי וּלְהִשְׁתָּאוֹת אֵלַי וּפִתְאֹם נִזְרַק צְחֹק מִפִּיהֶם, צְחֹק פִּקֵּחַ, וְרִמְזֵי־עָרְמָה וּמַהֲתַלּוֹת פָּרְחוּ מֵאִישׁ לְמִשְׁנֵהוּ. אַךְ הִנֵּה נִשְׁמַע קוֹל נְגִינָה עֲרֵבָה מִקָּרוֹב: זָקֵן עִוֵּר וְנַעַר פִּסֵּחַ נֹהֵג בּוֹ עָמַד לָשִׁיר וְלִפְרֹט עַל־פִּי נִבְלוֹ לִפְנֵי הַקָּהָל. יָשָׁן הָיָה שִׁירוֹ, שִׁיר־עָם, אַךְ קוֹלוֹ חִדְּשָׁהוּ. קוֹלוֹ מָתוֹק הָיָה, אִם גַּם רָצוּץ, אַךְ נוֹבֵעַ כַּמַּעְיָן, חוֹדֵר אֶל לֵב הַשּׁוֹמֵעַ וּמְפַלֵּס נָתִיב לוֹ בְּמַעֲמַקָּיו. וָאֶגַּשׁ גַּם אֲנִי לְהַקְשִׁיב אֶל שִׁיר הַזָּקֵן וּמִן הָעוֹמְדִים עָלַי נִגְרְרִים אַחֲרָי. וְאֵלֶּה הֵם דִּבְרֵי הַשִּׁיר:

שֶׁמֶשׁ אַכְזָרִיָּה עַל רֹאשִׁי תִּלְעַג לִי,
כִּי הֶעֱלִיבַנִי אֱלֹהִים.
כָּל אֶבֶן וְכָל עֵץ עַל דְּרָכַי יִפְגַּע בִּי,
כִּי הִדִּיחַנִי אֱלֹהִים.

בָּגְדוּ בִי גַם רַגְלַי אָנִי,
כִּי עֲזָבַנִי אֱלֹהִים,
וַתִּתְנַכֵּרְנָה לִי עַל אַדְמַת־מִישׁוֹר,
כִּי שְׁכֵחַנִי אֱלֹהִים,
הוֹי, מָתַי יַחְמֹל הַמָּוֶת עָלַי
וְשָׁבָה נַפְשִׁי לֵאלֹהִים!"

עוֹד זֶה לֹא כִלָּה לָשִׁיר וְהִנֵּה קוֹל אַחֵר נִשְׁמַע, קוֹל נַעַר עִוֵּר גַּם הוּא שְׁתֵּי עֵינָיו, יוֹשֵׁב צָפוּף בְּקֶרֶן־זָוִית. צְרוֹרוֹ וּמַקְלוֹ בֵּין רַגְלָיו, וְהוּא שָׁר וּמְצַעֵק:

„אוֹר, אוֹר! מִי יִתֵּן אוֹר לִי
וְשַׁבְתִּי לִרְאוֹת אֶת הַשֶּׁמֶשׁ,
רַק רֶגַע חוֹלֵף!

הַאֵין עוֹד רַעַם בַּשְּׁחָקִים?
בָּרָק אָדֹם וָחַד,
אֲשֶׁר יִקְרַע עֵינָי?

הוֹ, לוּ יַךְ הַבָּרָק!
בְּאוֹר הַלַּהַב הַמֵּמִית אוּלַי עֵינַי,
אוּלַי רֶגַע תֵּאוֹרְנָה!"

הָאֲנָשִׁים עָבְרוּ וְהֵנִיעוּ רֹאשָׁם וְנֶאֶנְחוּ בְנַחַת. וַאֲנִי פָּנִיתִי אֶל הָעוֹמְדִים עָלַי וָאֹמַר: „שִׁירִים יְשָׁנִים! הִנֵּה

אֲנִי יוֹדֵעַ שִׁיר חָדָשׁ לָכֶם, אֶת שִׁיר הַקְּבוּרָה הַגְּדוֹלָה, הוּא גַּם הַשִּׁיר הָאַחֲרוֹן". וּבְשָׁאֲלִי מִן הַזָּקֵן אֶת נִבְלוֹ הַחִלֹּתִי לְנַגֵּן בּוֹ בִּדְמָמָה וְלָשִׁיר לֵאמֹר:

„מִכָּל כַּנְפוֹת הָאָרֶץ הַקַּבְּרָנִים, הַקַּבְּרָנִים יָבֹאוּ,
אִישׁ אִישׁ מַעְדֵּרוֹ בְּיָדוֹ,
וְאִלְּמִים וְכִבְדֵי־רֹאשׁ יַעֲלוּ אֶל הַר־הַמּוֹרִיָּה הַקָּדוֹשׁ
וְכָרוּ וְחָפְרוּ שָׁם קָבֶר.
וַהֲמוֹנִים הֲמוֹנִים אַחֲרֵי מִטַּת הַמֵּת יִמָּשֵׁכוּ,
מִכָּל עַם וָשֵׁבֶט לְדִגְלוֹ,
שְׁלִיחֵי כָּל הַמַּמְלָכוֹת וְכֹהֲנֵי כָּל דָּת לְמַעֲלוֹתָם
בְּבִגְדֵי שְׂרָדָם וְעִם צַלְמֵי קְדוֹשֵׁיהֶם.
וְנָהַר הַמַּסָּע בִּדְמָמָה וְהָלַךְ וְהִקְדִּיר וְהֶאֱפִיל
לְמַנְגִּינַת־הָאֵבֶל הַשְּׁמֵמָה,
גַּם סוּסֵי הַמֶּרְכָּבוֹת, עוֹטֵי שְׁחוֹרִים, יִצְעֲדוּ לְאִטָּם
וְרֹאשׁ־חֶמְלָה יָנִידוּ, יָנִידוּ.
וְנָהַר הַמַּסָּע הָאָפֵל וְעַל הַר הַמּוֹרִיָּה יַעֲצֹר
וְכִסָּה הָהָר כִּמְעִיל שָׁחוֹר,
וְנִגְּשׁוּ הַדַּרְשָׁנִים וְהִסְפִּידוּ הַמֵּת עַל־יַד קִבְרוֹ
וְהַכֹּהֲנִים יִתְפַּלְּלוּ לִמְנוּחָתוֹ.
מִסְפַּד־שָׁוְא, צִלְצוּלִים רֵיקִים וּתְפִלַּת־רְמִיָּה!

וְהָעָם יֵבְךְּ דִּמְעוֹת־תַּנִּין—
וְלֹא יִיקַץ הַמֵּת וְלֹא יִקְפֹּץ כִּנְשׁוּךְ־נָחָשׁ מֵאֲרוֹנוֹ
לַעֲנוֹת כַּחֲשָׁם בִּפְנֵיהֶם.
וְהוֹרִידוּ הָאָרוֹן עָמֹק עָמֹק בַּבּוֹר תֵּשַׁע אַמּוֹת
וְסָתְמוּ עָלָיו הַגּוֹלֵל,
וְחָגְגוּ שָׁם אֶת חַג־הָאֲבֵלִים, חַג שֶׁל מִצְוָה,
בִּשְׁתוֹתָם אִישׁ לְרֵעוֹ: לְחַיִּים!
וְגֶדֶר־אֲבָנִים שָׁם יִבְנוּ וּמַצֶּבֶת־כָּבוֹד יָקִימוּ,
גּוּשׁ־סֶלַע שַׁיִשׁ כַּבִּיר וְכָבֵד,
אֲשֶׁר לֹא יֹאמַר הַקָּבוּר לִנְטֹשׁ מְעוֹנָתוֹ עַד עוֹלָם
וְלֹא יָקוּם גַּם לִתְחִיַּת־הַמֵּתִים...״

וַיְהִי כַּהֲתִימִי לָשִׁיר וָאֵרֶא וְהִנֵּה הַקָּהָל הָלַךְ וָרַב סְבִיבִי וּפְנֵי הָאֲנָשִׁים מְאִירִים לִי וַאֲחָדִים מֵהֶם נִדְחֲקוּ אֵלַי: „שָׁלוֹם לְךָ, אָחִינוּ! מֵאַיִן בָּאתָ וּמִי אַתָּה, הַמֵּיטִיב שִׁיר כָּכָה?״

וְלֹא עָנִיתִי אוֹתָם וָאֶפֶן מֵהֶם בַּחֲמַת־רוּחִי וָאֵלֵךְ לְהִתְבּוֹדֵד לְכַעֲסִי וְלִכְאֵב־לְבָבִי.

ח.

קוֹל בִּבְדִידוּתִי.

וְקוֹל אֱלֹהִים מְצָאַנִי בִּבְדִידוּתִי וַיִּלְחַשׁ עָלַי בִּדְמָמָה דַקָּה לֵאמֹר:

שָׁטֹף עַל גְּדוֹתָם וְעָבֹר וְהַשְׁקֵה שְׂדוֹת הָאֲדָמָה
נַהֲרוֹת־חֲסָדַי יִשְׁטְפוּן;
תָּנוּב אֲדָמָה וּבְסֵבֶל־עַד עַל עֲמָקֶיהָ תִּדֹּם —
כָּכָה אֶכְבֹּשׁ עֶבְרָתִי;
וְכִי יָחִיל הָהָר וְהֵקִיא אֵשׁ וַאֲבַדּוֹן עַל סְבִיבָיו —
מִי יַעַצְרֶנּוּ?
כָּכָה גַם זַעְמִי; הוֹי, גּוּרוּ לָכֶם, יוֹשְׁבֵי בַשָּׁפֶל,
מִפְּנֵי חֲמַת יְיָ וּמִפְּנֵי לַהַב־קִנְאָתוֹ!"

וְהַקּוֹל הוֹסִיף לְדַבֵּר אֵלַי מִן הַדְּמָמָה:

„יָמִים נוֹצְצִים וְנוֹבְלִים וְיוֹבְלֵי־שְׁנוֹת־חֹשֶׁךְ יִנָּקֵפוּ
עַל יוֹבְלֵי־שְׁנוֹת־עֲלָטָה,
נֵטֶל־עוֹלָם עַל שִׁכְמָם וְעַל מִצְחָם צַעֲרֵי הָאֵלֶּם —
וּמִי אֱנוֹשׁ יָבִין לְצַעֲרִי?
אָב רַחֲמָן אֲנִי לְבָנַי — וְאִם יְיַסֵּר אָב אֶת בָּנָיו
וְלֹא יִגְדַּל כְּאֵבוֹ כִּפְלָיִם?!
וְהֵם הִסְכִּינוּ אֶל רָעָתָם וְאֶל שֵׁבֶט הַמַּכֶּה אוֹתָם
וַיִּשְׁכְּחוּ כָּל כְּלִמָּה,
הָיְתָה לָהֶם אַנְחָתָם כְּלֶחֶם־יוֹמָם וְכִתְנוּמַת־לֵילָם
וְעִם צָרָתָם הִזְדַּוָּגוּ;
וְכִי אֶשְׁלַח אֲלֵיהֶם שְׁלִיחַי וְהוֹכִיחוּם דַּרְכָּם הַנְּלוֹזָה,
חָזוֹר וְהוֹכֵחַ עַל פְּנֵיהֶם,
וְאָמְרוּ: אָמְנָם חָטָאנוּ וְכִגְמוּלֵנוּ שֻׁלַּם לָנוּ —
וְשׁוּב לֹא יָשׁוּבוּ מִדַּרְכָּם.
חָרַב הָעָם וְנֶרְפַּשׂ נִרְפַּשׂ וַיְהִי לַאֲגַם עוֹמֵד,
מֻזֵּה־רַעַל וּמֻכֵּה־יֵרָקוֹן,
אֲשֶׁר לֹא תְרַפְּאֶנּוּ כָּל קֶרֶן־שֶׁמֶשׁ רַחֲמָנִיָּה
וְכָל זֶרֶם־עָבִים לֹא יְטַהֲרֶנּוּ.
קָצְרָה קָצְרָה רוּחִי וְלֹא אוֹחִיל וְלֹא אֶחֱשֶׁה עוֹד,
גַּם לֹא אוֹסִיף לְשַׁחֵת רַחֲמַי חִנָּם;
רֶגַע בְּאַפִּי וּבְעַטְתִּי בָּעָם הַזֶּה בְּעָטָה אַחֲרוֹנָה —

וְנָפַל וְלֹא יוֹסִיף קוּם...״

וְנִכְלָא הַקּוֹל. וּדְמָמָה קָרָה כַּכְּפוֹר עָמְדָה סָבִיב.
וַאֲנִי לֹא הִרְגַּשְׁתִּי נַפְשִׁי עוֹד, כִּי הָיְתָה גַם הִיא כְּגְלִיד־
קֶרַת.

ז.

הַשָּׁמַיִם הִתְקַדְּרוּ עָבִים...

וְהַשָּׁמַיִם הִתְקַדְּרוּ עָבִים וַיִּכְבְּדוּ וַיֶּהֱרוּ רְעָמִים וַיְהִי הַלַּיְלָה אֹפֶל מֵאֹפֶל שִׁבְעָה לֵילוֹת יַחַד וַיִּשְׁחַר וַיִּדֹּם כִּשְׁאוֹל תַּחְתִּית. וְלֹא נִרְאוּ הַבָּתִּים מִתּוֹךְ הָעֲלָטָה וְלֹא נִשְׁמְעָה פְּסִיעָה. וַתְּהִי הָעִיר הַיְשָׁנָה כְּעִיר שְׁחוֹרָה בְּאֶרֶץ־צַלְמָוֶת, בְּבִטְנָהּ תַּחְבִּיא אֶת מֵתֶיהָ. וָאֱהִי אֲנִי לְבַדִּי כְּאִישׁ חַי, אָתָא מֵרָחוֹק, מִתְהַלֵּךְ יְחִידִי וּלְאִטּוֹ בְּמַעֲלֵה הָעִיר הַמֵּתָה, וָאַקְשִׁיב לְדִמְמַת־הָרָקָב מִן הַבָּתִּים־הַקְּבָרִים וּלְדִמְמַת־הַשַּׁחַק הַקְּשַׁבְתִּי, אֲסִירַת־הַחֵמָה, וּלְנַפְשִׁי לְנַפְשִׁי — דְּמָמָה שְׁלִישִׁית, כְּבֵדָה מִשְּׁתֵּיהֶן וְקָשָׁה מִשְּׁתֵּיהֶן — הָרוֹבֶצֶת כִּלְבִיָּה פְּצוּעָה וְכַפָּהּ עַל פִּצְעָהּ, מַבְלִיגָה עַל צָעֳרָהּ וְזוֹעֶמֶת.

וְהִנֵּה נַהֲמַת־חָרוֹן כְּבוּשָׁה כְּנַהֲמַת־דֻּבִּים רְחוֹקָה — פִּתְאֹם רָטַט הָעוֹלָם! עַיִן אֲדֻמָּה, עֵין־זַעַם, נִפְקְחָה רֶגַע, נִסְגְּרָה — וַיִּתְחַלְחַל הָעֵמֶק. וְקוֹל־דְּבָרִים אֵיתָן כְּשֶׁפֶךְ־אֲבָנִים בָּא מֵרָחוֹק, הִדַּבֵּר פִּתְאֹם וַיֵּעָצֵר — וַיִּקְפָּא

הָעֵמֶק. וְשׁוּב נוֹצְצָה עֵין־הַזַּעַם, וְהִיא גְדוֹלָה וַאֲדֻמָּה מֵרִאשׁוֹנָה, וְרַעַם־דְּבָרִים נָפַל, אַדִּיר מֵרִאשׁוֹן, קָרוֹב מֵרִאשׁוֹן — מִי זֶה בָא? מִי זֶה קוֹרֵא? הָאֵל אֱלֹהֵי צְבָאוֹת זֶה בָא בִּכְבוֹדוֹ וּבְעַצְמוֹ, נֶאְפַּד־עֲבָרוֹת, מִמַּחֲבֵא־נְצָחָיו — בָּא לִפְקֹד אֶת נִרְדְּמֵי־תַחְתִּית, אֶת נִשְׁכְּחֵי־תַחְתִּית?

וְהָעֵמֶק הִתְכַּנֵּס וְהִתְקַפֵּל בִּשְׁחוֹרָיו, וּכְמוֹ יָרֵא לִנְשֹׁם נִשְׁמָתוֹ. וְגֵץ אַחַר גֵּץ — וַיִּמֹּט הָעוֹלָם וַיָּנַע! כְּאִלּוּ יָרַד פַּטִּישׁ־עֲנָק עַל חֲזֵה הָאָרֶץ וַיְנַפֵּץ — הֲגַם חֲזֵה הָאָרֶץ נִפָּץ? קְרָעִים קְרָעִים דָּאֲתָה הַחֲשֵׁכָה לַעֲבָרִים וּכְמַרְאֵה גוּף חָשׁוּף מְרֻסָּק הָשְׁלַךְ לְמַעְלָה, פִּרְפֵּר בָּאֲוִיר וַיִּשְׁקַע — וַיִּקְפָּא הָעֵמֶק. וַחֲמַת־אֱלֹהִים הַכְּלוּאָה יָצְאָה לַחָפְשִׁי. הִשְׁתַּעֲרָה! וַיְהִי כָּל הָעֵמֶק לַחֲרָדָה. הִתְעוֹפְפוּ נַחֲשֵׁי־אֵשׁ רוֹתְחִים וְנֶעֶלְמוּ בָּאַשְׁמַנִּים, הִתְפּוֹצְצוּ רַעֲמֵי דִבְרֵי אֱלֹהִים חַיִּים עַל עִיר־הָרְפָאִים וְנָפְלוּ שְׁבָרִים שְׁבָרִים אֶל־הָעֵמֶק — וַיִּזְדַּעְזְעוּ הָרְפָאִים... וַאֲנִי יָדַעְתִּי: רוֹעֲדִים הֵם עַל מִשְׁכָּבָם, פּוֹקְחִים עֵינֵיהֶם בִּתְמִיהָה גְדוֹלָה: אֵינוּ? הַחַיִּים אָנוּ אִם מֵתִים? וּדְבַר־מָה רָחוֹק, שַׂגִּיא־אוֹן וּבְהִיר־נְגֹהוֹת, מְנַגֵּן וְעוֹבֵר כַּחֲלוֹם נִשְׁכָּח לִפְנֵי נַפְשָׁם. בְּעוֹד הֵם מִתְכַּוְּצִים חֲרֵדִים תַּחַת מִכְסֵה־חָשְׁכָּם וְרַעַם־אֱלֹהִים עַל רֹאשָׁם...

וּנְטָפִים גְּדוֹלִים נָטְפוּ, גְּדוֹלִים וּכְבֵדִים, וְשֶׁקֶט הָיָה, בְּרַק־בְּרָק! וְרַעַם עַל רַעַם נִשְׁבַּר, הִתְפּוֹרֵר, הִתְמוֹגֵג.

וּכְעֵין רְוָחָה בָּאָה לָעוֹלָם עִם שֶׁקֶט – וְגֶשֶׁם הָיָה, נִתַּךְ הַגֶּשֶׁם בְּעֹז וּבְיֶתֶר־עֹז וַיְהִי לְמַבּוּל. טְרוּף־חֲזִיזִים קְרוֹבִים וּרְחוֹקִים וְאַבְנֵי־רַעַם מִתְגַּלְגְּלוֹת, מִתְפַּזְּרוֹת בְּיַרְכְּתֵי הָעֵמֶק. כְּמוֹ הֵעֵרוּ עַנְנֵי־אֵל אֶת כָּל רָגְזָם, אֶת כָּל רָגְזָם — —

וָאָשִׁיר בַּלַּיְלָה הַהוּא אֶת שִׁיר־הַמָּחוֹל לָאֵיתָנִים...

ג.

סוּר מֵעַל הָעָם הַזֶּה...

וּדְבַר אֱלֹהִים הָיָה אֵלַי לֵאמֹר:

„סוּר מֵעַל הָעָם הַזֶּה וְלֹא תוֹסִיף לְדַאֲבָה עִמּוֹ,
וְאָחַזְתָּ בִּכְנַף הָרוּחַ הָרִאשׁוֹן, אֲשֶׁר אֶשְׁלַח לִקְרָאתְךָ,
וְאֶל כָּל אֲשֶׁר יִשָּׂאֲךָ — עוּף!
וְהִשְׁלַכְתָּ אֶת אַדַּרְתְּךָ, אֶת אַדֶּרֶת הַנָּבִיא, מֵעָלֶיךָ,
וּבְשׁוּבְךָ לָרֶדֶת אַרְצָה וְחָיִיתָ כְּאַחַד הָאָדָם,
וְרָאוּךָ הָאֲנָשִׁים הַתְּמִימִים וְלֹא יַכִּירוּךָ
וְלֹא יֵדְעוּ אֶת אֲשֶׁר אִתָּךְ.
וַאֲנִי גַּם אֲנִי לֹא אוֹסִיף לְדַאֲבָה עַל הָעָם הַזֶּה
וְנָתַתִּי אֶת אֲבִיבִי בְּעִתּוֹ וְאֶת גִּשְׁמֵי אוֹרִיד בְּעִתָּם,
וּפָרְחָה הָאָרֶץ כִּמְיָמִים יָמִימָה וְהַשָּׁמַיִם יִזְרָחוּ
וְשָׂדוֹת וִיעָרוֹת יְרַנֵּנוּ;
וּבָאתָ אֶל הַיְעָרוֹת וְשַׁרְתָּ עִם הַצִּפֳּרִים אֶת שִׁירָן

וְאֶל הַשָּׂדוֹת תֵּצֵא וְעִם הַשִּׁבֳּלִים תַּחֲלֹם וְתִתְפַּלֵּל,
וְשָׂמַחְתָּ עִם כָּל קֶרֶן־פָּז וְעִם כָּל גַּל עוֹבֵר תִּשְׂחָקָה
כְּאַוַּת־נַפְשְׁךָ וּכְצִמְאוֹן־לְבָבֶךָ;
וְכִי יָבֹאוּ אֵלֶיךָ בְּנֵי הָעָם הַקֹּדֵר וְיִשְׁאֲלוּ אוֹתְךָ:
מָה הַשְּׂחֹק אֲשֶׁר עַל שְׂפָתֶיךָ?—
וְעָנִיתָ וְאָמַרְתָּ לָמוֹ:
כִּי תִהְיוּ לִשְׂחֹק וּלְקֶלֶס בְּפִי כָּל הָאָרֶץ!"

וָאַעַשׂ כַּאֲשֶׁר צֻוֵּיתִי. וַיִּשָּׂאֵנִי הָרוּחַ לִמְקוֹם סְלָעִים וּגְבָעוֹת וַעֲיָנוֹת מִסְּלָעִים יִזֹּלוּן וְהַגְּבָעוֹת עֲטוּפוֹת בָּר וַעֲצֵי־פְרִי צֹמְחִים לְמַכְבִּיר. וָאֵשְׁתְּ מִמַּעַיְנֵי־הַקְּדוּמִים הַטְּהוֹרִים וָאָז מֵהֶם עַל רֹאשִׁי וּבֵין עֲרֻגוֹת הַגְּבָעוֹת נָדַדְתִּי וָאֹכַל אֶת פִּרְיָן, וָאֱהִי כִּצְבִי שָׁלוּחַ לְנַפְשׁוֹ עַל הָרֵי־בְשָׂמִים וְהוּא רָץ וּמְדַלֵּג מֵרֹאשׁ לְרֹאשׁ גֶּבַע, וְהוּא עוֹלֶה וּמְקַפֵּץ עַל כִּתְפֵי הַצּוּרִים.

וַיְהִי מִקֵּץ יָמִים וּדְבַר אֱלֹהִים הָיָה אֵלַי שֵׁנִית:

„צֵא בַּדְּרָכִים
וְהָיָה כָּל בָּחוּר אַמִּיץ וָקַל אֲשֶׁר תִּפְגֹּשׁ
וְשָׁאַלְתָּ אוֹתוֹ: הֲיָדַעְתָּ שִׁיר וּמָחוֹל?
וְעָנָה: לֹא יָדָעְתִּי; וְאָמַרְתָּ אֵלָיו: לֵךְ וּלְמָד!
כִּי רָעָה אָנִי מֵבִיא עַל בֵּית יִשְׂרָאֵל.

וְכָכָה תֹאמַר לָהֶם: אַל תִּהְיוּ כַּאֲבוֹתֵיכֶם, גּוּרֵי־יְהוּדָה,
וּבְדַרְכֵיכֶם־אֶמֶשׁ לֹא תֵלֵכוּ;
וְהִצַּלְתֶּם אֶת נְעוּרֵיכֶם וְאֶת שִׂמְחַת־לִבְּכֶם מִן הַהֲפֵכָה,
וּזְרַקְתֶּם אֶת צְחוֹקְכֶם אֶל פְּנֵי הָעָם הָאֶפֶל וְאֶל פְּנֵי הָאוֹיֵב
וּבְרִנְנַת־מָחוֹל תֵּצְאוּ לַמִּלְחָמָה,
הִנֵּה אֲנִי אֲנִי מֵקִים בְּיִשְׂרָאֵל דּוֹר בַּרְזֶל וּנְחוּשָׁה,
אֲשֶׁר לֹא יֵדַע דִּמְעָה וְלֹא יֵדַע אֲנָחָה,
דּוֹר־סַעַר, יְלִיד־מִדְבָּר, גֵּא וּמְפֻקָּר וְאַכְזָרִי
וּבְחֶבְיוֹן־כְּנָפָיו גְּאֻלָּה;
וְחָרְדוּ מִפָּנָיו כָּל זוֹחֵל וּמְעוֹפֵף וּבָאוּ בַּמִּסְתּוֹר
וְכָל עַנְנֵי־מַעְלָה יֶחֶרְדוּ עָלָיו לְהַשְׁחִיתוֹ,
וְעָבַר בָּאָרֶץ בְּזִמְרַת־יְשׁוּעָה וּבִמְחוֹל־פָּרִיצִים
וְהֵקִיצוּ כָּל מֵתֵי־עוֹלָם..."

ח.

בַּחֶרֶב.

...לֵאמֹר:

„הִנֵּה אֲנִי שׁוֹלֵחַ בָּכֶם אֶת הַחֶרֶב,
אֶת הַחֶרֶב! נְאֻם יְיָ,
וְגָזְרָה עַל יָמִין וְעַל שְׂמֹאל וְהִתִּיזָה אֶת דִּמְכֶם
גַּלִּים גַּלִּים לַמָּרוֹם.
וְהַרְגֵּז תַּרְגִּיז אֶת דִּמְכֶם מִתַּרְדֵּמַת־הַדּוֹרוֹת
וּמִבַּרְזִלָּהּ בּוֹ תִתֵּן,
וּבְהִתְעוֹפֵף הַחֶרֶב עַל פְּנֵיכֶם וְהִדְלִיקָה בְּרַק־לַהֲטָהּ
בְּעֵינֵיכֶם הַקָּמוֹת,
וְקָרֹעַ תִּקְרַע הַחֶרֶב אֶת הַשָּׁמַיִם הַשְּׁחוֹרִים,
אֲשֶׁר פְּרַשְׂתֶּם עַל רָאשֵׁיכֶם,
וְיָרְדוּ הַשָּׁמַיִם דָּם וְהִדַּלְדְּלוּ וְחָוַרְוָרוּ
וְשׁוּלֵיהֶם יַאְדִּימוּ,
וַעֲמַדְתֶּם נְבוֹכִים לַמַּרְאֶה וְלֹא תֵדְעוּ אֶת זְמַנְּכֶם

וּמָה הָאוֹתוֹת הָאֵלֶּה:
הֲרֶדֶת הַיּוֹם הוּא לָכֶם וְלַהֲבוֹת־הָעֶרֶב
וְאִם עֲלוֹת־הַשָּׁחַר?
וּבָאוּ הֹבְרֵי־הַשָּׁמַיִם וְהַחֲכָמִים בְּנֵי־יוֹמָם
וּפָתְרוּ לָכֶם מֵהִרְהוּרֵי־לִבָּם
וּבְצֵרוּפֵי מִסְפָּרִים מֵתִים וְאוֹתִיּוֹת פּוֹרְחוֹת
יַחְשְׁבוּ אֶת קִצְּכֶם.
וְאוּלָם חַי אָנִי, נְאֻם יְיָ, וּבְכִסֵּא־כְבוֹדִי
נִשְׁבַּעְתִּי:
אִם לֹא בַחֶרֶב אֶשְׁפֹּט אֶת הָעָם הַזֶּה הַנִּרְפֶּה
וַעֲוֹנוֹ בַּדָּם יְכֻפָּר!
כִּי קָצָה נַפְשִׁי, נְאֻם יְיָ, בַּתּוֹחֶלֶת הַמְּמֻשָּׁכָה—
הִתְעוֹרַרְתִּי
וְקָרָאתִי בְקוֹל לַיּוֹם הַגָּדוֹל וְהַנּוֹרָא,
יוֹם פְּקַדְתִּי אֶתְכֶם!
הִנֵּה הוּא בָא, יוֹם־הַפְּקֻדָּה, כְּגִבּוֹר בַּחֲלִיצָתוֹ בָא
וְחֶרֶב שְׁלוּפָה בְיָדוֹ,
עֵינָיו שׁוֹחֲרוֹת טֶרֶף וּמְזָרוֹת בּוּז וְנָקָמָה
וְעַל רֹאשׁוֹ שִׁמְשׁוֹ.
וְצָחַק עֲלֵיכֶם צְחֹק אַכְזָר וְטָרַף אֶתְכֶם וְדָרַס
וְלֹא יֵדַע רַחֵם,
וְרָחַץ פְּעָמָיו בַּדָּם וְהָיָה כְרֹכֵךְ פּוּרָה

לַעֲשׂוֹת יָיִן...
הִנֵּה הוּא בָא, וְלֹא רָחוֹק, הַיּוֹם הַגָּדוֹל וְהַנּוֹרָא,
וְהִזְדַּעְזְעָה הָאָרֶץ!
וּמִתּוֹךְ מַפְּלֵי הַהֲפֵכָה פָּרֹץ יִפְרֹץ בְּכֹחַ הַר־גַּעַשׁ
וּבִלְשׁוֹן־אֵשׁ יְבַשֵּׂר תְּקוּמַתְכֶם..."

ט.

בֵּין הָאֲבֵלִים.

וַיְהִי הַיּוֹם וַאֲנִי בַּיַּעַר לְלַקֵּט צְמָחִים וּפִטְרִיּוֹת וְהִנֵּה רָץ מְבֹהָל בָּא וּבְשׂוֹרָה רָעָה בְּפִיו: „הָיְתָה הַחֶרֶב בָּעָם“. וָאַבִּיט בּוֹ רֶגַע נִדְהָם וָאַעַן אוֹתוֹ וָאֹמַר: „לֵךְ שׁוּב וְאָמַרְתָּ: לֹא הָיְתָה הַחֶרֶב בָּעָם, כִּי אִם תִּהְיֶה!“

עוֹד זֶה עוֹמֵד נָבוֹךְ וָרָץ שֵׁנִי בָּא וּמְסַפֵּר: „קָמוּ בּוֹגְדִים בָּעָם וְהֵם מְבָרְכִים עַל הַזֶּבַח וְהֵם לוֹקְחִים מִדְּמֵי אֲחֵיהֶם וְנוֹסְכִים לֵאלֹהֵי־הַנֵּכָר“. וָאַעַן אוֹתוֹ וָאֹמַר: „שׁוּב וְיָרַקְתָּ בִּפְנֵיהֶם אַרְצָה וּבְרֶגֶל תִּרְמֹס וְאָמַרְתָּ אֲלֵיהֶם: כֹּה מִקֶּרֶב עַמִּי תּוּקְאוּ וְכָכָה תֵּרָמֵסוּ!“

וַאֲנִי לָבַשְׁתִּי אֶת אַדַּרְתִּי וָאֵלֵךְ אֶל עִיר הָאֲבֵלִים. דְּמָמָה זָרָה קִדְּמַתְנִי בְּבֹאִי, דְּמָמָה פְּרוּעָה וּנְבוּבַת־לֵב, הֲלֹא הִיא הַדְּמָמָה הַיּוֹשֶׁבֶת עַל הֶחֳרָבוֹת. בָּתִּים עָמְדוּ מְנֻקְּרֵי־עֵינַיִם וּמְרֻטְּשֵׁי־בֶטֶן וְשִׁבְרֵי כְלֵיהֶם וּרְכוּשָׁם הִתְגּוֹלְלוּ כִּשְׂרִידֵי מֵעַיִם אֲשֶׁר שֻׁסְּעוּ וְשֻׁפְּכוּ חוּצָה. אֲבָל שָׁחוֹר קָרוּעַ עָטָה אֶת כֹּל וּמְאֻיֶּמֶת לַהַט הַחֶרֶב וְאִבְחַת

חֲחֶרֶב עוֹד רִטֵּט הָאֲוִיר לִפְרָקִים. וְהִנֵּה הָעָם שָׁב מִקְּבֹר אֶת חֲלָלָיו. קְבוּצוֹת קְבוּצוֹת יֵלְכוּ הָאֲנָשִׁים, יִצְעֲדוּ לְאִטָּם, אִלְּמִים וְנִבְהָלִים, כְּרוּחוֹת־מֵתִים הַבָּאִים לִפְקֹד חָרְבוֹת מִשְׁכָּנָם לְפָנִים. וַזַּעֲקַת אִשָּׁה הִתְפָּרְצָה פִּתְאֹם, וַזַּעֲקַת־פְּחָדִים מְטֹרֶפֶת בִּצְחֹק וּבִבְכִי־שָׁבָץ, נָפְלָה הָאִשָּׁה וַתִּתְפַּרְפֵּר תַּחְתֶּיהָ כְּעֶגְלָה שְׁחוּטָה. וְהִנֵּה נַעַר נֶחְפָּז לָלֶכֶת, בְּגָדָיו פְּרוּמִים וְשַׂעֲרוֹת־רֹאשׁוֹ זְרוּעוֹת נוֹצוֹת, סוֹקֵר וּמְבַקֵּשׁ בְּעֵינֵי־שִׁגָּעוֹן לְפָנָיו וְשׁוֹאֵל חֲטוּפוֹת: „אַיֵּה אָבִי? אַיֵּה אָבִי?" נִשְׁמָתִי נֶעֶצְרָה בִּגְרוֹנִי וָאֹמַר לִקְפֹּא עַל מְקוֹמִי. וְאוּלָם מַהֵר הִתְעוֹדַדְתִּי וָאֶשְׁבֹּר אֶת קִפְאוֹן לְבָבִי בְּחֹזֶק־יָד וּבְעָמְדִי תַחְתַּי בְּרֹאשׁ־חוּצוֹת נָשָׂאתִי אֶת מְשָׁלִי כִּמְדַבֵּר אֶל נַפְשִׁי בְּקוֹל וָאֹמַר:

„שׁוֹט לַסּוּס וְשֵׁבֶט לַכְּסִיל
וְלָעָם נִפְשָׁע חֶרֶב־מִלְחָמָה".

וַיִּתְרַגְּזוּ הָאֲנָשִׁים הַשּׁוֹמְעִים אוֹתִי וַיַּעַמְדוּ כִּסְמוּרִים תַּחְתָּם בְּעֶצֶם יְגוֹנָם. וַאֲנִי הוֹסַפְתִּי וָאֹמַר:

„לֹא יִוָּלֵד אָדָם בְּלֹא צִירֵי־לֵדָה
וְעָם לֹא יִגָּאֵל בְּלֹא חֶבְלֵי־מָשִׁיחַ".

וַיִּקָּפְצוּ אֵלַי הָאֲנָשִׁים וַיָּנִיפוּ אֶגְרוֹף עָלַי לֵאמֹר: מַה זֶּה בָּא לְהָתֵל בָּנוּ?! — וַאֲנִי הִתְבּוֹנַנְתִּי בָּהֶם הֲגֵעֵי־מִסְפֵּד בְּפָנִים קָרִים וָאֹמַר:

„הוֹי, עַם לֹא־עָם! מִי יָחוּס עֲלֵיכֶם וּמִי יְרַחֶמְכֶם

וְאַתֶּם עַל נַפְשְׁכֶם, עַל נַפְשְׁכֶם לֹא תָחוּסוּ?!

כִּי בֶגֶד־בּוֹגְדִים בְּגַדְתֶּם בְּחַיֵּיכֶם אַתֶּם

וַיִּבְגְּדוּ בָכֶם שִׁבְעָתַיִם הֵמָּה;

כִּי פְנִיתֶם עֹרֶף לְחֻקֵּי הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ הַגְּדוֹלִים

וַיִּתְפְּשׂוּ הֵמָּה בְעָרְפְּכֶם,

אֶת צִפָּרְנֵיהֶם הַחַדּוֹת, כְּעוֹפוֹת־שַׁחַץ, נָעֲצוּ בִבְשַׂרְכֶם

וְהִנֵּה יִינְקוּ אֶת דִּמְכֶם לְתַאֲוָה —

שְׁלִיחֵי־אֱלֹהִים, קִנְאַת עֻזּוֹ וּגְאוֹנוֹ בִּלְבָבָם

וְלֹא יְנַקּוּ אֶת כָּל הַנֶּחֱרִים בָּם".

וּבְשַׁנּוֹתִי אֶת קוֹלִי, כִּי נִכְמְרוּ נִחֻמַי, הוֹסַפְתִּי וָאֹמַ־
בְּתוּגָה עֲצוּרָה:

„הִנֵּה נִסְחַתֶּם כָּכָה מִמְּקוֹר הַחֶסֶד וְהַגְּבוּרָה

וַתִּצְמְקוּ וַתֶּחֶרְבוּ פְלָאִים,

אֲשֶׁר נִשְׁחַת צֶלֶם־אֱלֹהִים בִּפְנֵיכֶם וַיְהִי לְזַעֲוָה

וּכְנִלְעֲגֵי־לָשׁוֹן תַּהֲגוּ.

אֲשֶׁר יְהִי כָּל הַמּוֹצֵא אֶתְכֶם וְנָד מִפְּנֵיכֶם וְאָמַר

הִנֵּה הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר אֵרַר אֱלֹהִים!

וּשְׂנֵאֲכֶם שִׂנְאָה קְדוֹשָׁה וּרְמַסְכֶם כִּרְמֹס תּוֹלַעַת

וְלֹא יֵדַע חֵטְא בְּנַפְשׁוֹ".

וַיְהִי עוֹד הַמִּלָּה הָאַחֲרוֹנָה עַל שְׂפָתַי וָאֶשְׁמַע קוֹל מַר צוֹרֵחַ, וּבְשֵׂאתִי עֵינַי וָאֵרֶא לַהֲקַת עוֹרְבִים שְׁחוֹרִים פּוֹרְחִים וְעוֹבְרִים מֵעַל לְרֹאשׁ הַקָּהָל וָהָלְאָה וּפְנֵי הַשָּׁמַיִם כְּמַרְאֶה אֲשֶׁר יִהְיֶה לָהֶם לִפְנֵי הַסְּעָרָה. וָאֵפֶן אֶל הַקָּהָל וָאֹמַר:

„רְאוּ! הִנֵּה עוֹרְבִים בָּאִים, עוֹרְבִים צוֹרְחִים עַל רָאשֵׁיכֶם—
קִרְעוּ־קִרְעוּ! הֵם נִבְּאִים רָעָה עֲלֵיכֶם.
קִרְעוּ! — קִרְעוּ בִגְדֵיכֶם וּשְׁבוּ יְחֵפִים לָאָרֶץ,
אִישׁ בְּפִנָּתוֹ וּבִמְבוּכַת־נַפְשׁוֹ.
כִּי רוּחַ רָעָה בָּאָה, רוּחַ קַפְּדָנִית וְחוֹבְלָנִית,
אֶת חַלּוֹן בֵּיתְכֶם תַּהֲרֹס וְאֶת פְּרָצָיו תַּרְחִיב
וְנָשְׂאָה אֶת בְּנֵיכֶם מִכֶּם, אֶת יַלְדֵיכֶם, שְׁאֵרִית תִּקְוַתְכֶם
וּפְלֵטַת תַּנְחֻמֵיכֶם בְּעָנְיְכֶם —
בְּעַזּוּת־מֵצַח גְּדוֹלָה תָבֹא וּבְתֹקֶף יַד־עָרִיצִים
מִבֵּין זְרוֹעוֹתֵיכֶם אֵין־אוֹנִים תַּחְמֹסֵם,
לְחִיל כָּל הַבַּיִת עַל כְּתָלָיו וְעַל אָשְׁיוֹתָיו הַמָּטּוֹת
וּלְקוֹל מְרִי־שַׁוְעוֹתֵיכֶם חִנָּם.
הוֹי, כִּי תִשָּׁאֲרוּ כִּגְזָעִים עֲרֻמִּים, אֲשֶׁר רָעַץ הָרוּחַ
וְלֹא יַעֲשׂוּ עוֹד עָנָף וְעָלֶה,
כִּי תַעַמְדוּ עֲלוּבִים וִיתֵרִים כְּמֵהֶם וּמְחַכִּים לַקַּרְדֹּם
אֲשֶׁר יָבֹא וְלֹא יְאַחֵר".

וְלֹא הִתְמַרְמְרוּ אֵלַי עוֹד הָאֲנָשִׁים, כִּי אִם עָמְדוּ וְהִקְשִׁיבוּ כְפוּפֵי־יָגוֹן אֶל מַשָּׂאִי. וְאוּלָם כַּהֲתִמִּי אֶת דְּבָרַי וַיִּפְנוּ אֵלַי מֵהֶם אֶת פְּנֵיהֶם בִּתְלוּנַת־רֹגֶז לֵאמֹר: „מִי אַתָּה, הַזָּר, כִּי בָאתָ לִזְרוֹת עוֹד מֶלַח עַל פְּצָעֵינוּ?"

וְלֹא יָכֹלְתִּי לְהִתְאַפֵּק עוֹד וָאַעַן אוֹתָם בִּדְמָמָה וָאֹמַר: „אֲנִי — הַתִּשְׁבִּי".

הִרְחִיבוּ הָאֲנָשִׁים עֵינֵיהֶם וַיִּסְתַּכְּלוּ בִי בְּתִמָּהוֹן וַאֲנִי הֶחֱרַשְׁתִּי רֶגַע וְאַחַר הוֹסַפְתִּי בְּעֹז חֲרִישִׁי:

„אֲנִי הַתִּשְׁבִּי; אֶת בְּשׂרַת הַגְּאֻלָּה אֲנִי נוֹשֵׂא בְקִרְבִּי.
יָמִים רַבִּים שָׁמַרְתִּי בִלְבָבִי בֶּאֱמוּנָה וּבְאַהֲבָה
חֶמְדָּה זוֹ, אֲשֶׁר הִפְקִיד בִּי אֱלֹהִים בְּחַסְדּוֹ הַגָּדוֹל,
וַתְּהִי לְאוֹר מְאוֹר־עֵינַי וַתְּהִי לְכֹחַ מֹכְחִי.
וַאֲנִי יָדַעְתִּי: יוֹם יָבֹא וּשְׁלָחַנִי יְיָ אֲלֵיכֶם
וְהֵבֵאתִי לָכֶם הַמַּתָּנָה מְצַחֶקֶת בַּחֲלִיפוֹת־צְבָעֶיהָ,
וְעַתָּה כִּי בָאתִי אֲלֵיכֶם — וַתִּרְפֶּינָה יָדַי
וְהַבְּרָכָה, אֲשֶׁר רִחֲפָה עַל לְשׁוֹנִי, לִקְלָלָה הָיָתָה!
וּבְעוֹד אֲגֻדַּת־הַנְּגֹהוֹת בְּיָדַי לִזְרֹעַ עֲלֵיכֶם תַּנְחֻמִים
וַתִּתְהַפֵּכוּהָ אַתֶּם בְּעֵינֵיכֶם לְשִׁבְטֵי־תוֹכֵחָה.
אֵיכָה תַּרְנִין קוֹלָהּ הַדְּרוֹר מְבַשֶּׂרֶת־הָאָבִיב
וּבְרוּחַ הַכְּפֹר אֲשֶׁר בְּפִיכֶם נְשַׁבְתֶּם עָלֶיהָ?!
וְהִנֵּה הִיא מִסְתַּתְּרָה חֲרֵדָה בְּקֶרֶן־זָוִית בִּלְבָבִי,

רוֹעֶדֶת כֻּלָּהּ מִקֹּר וּמַשִּׁיקָה בִּכְנָפֶיהָ,
מְצַפְצֶפֶת בְּקוֹל־בּוֹכִים וְיָרְאָה לָזוּז מִמְּקוֹמָהּ...
אֲשֶׁר תַּבִּיט וְלֹא תֵדַע, הַהִקְדִּימָה לָבֹא אִם אֵין
הַכַּלָּה חֹרֶף מִן הָאָרֶץ, וְאִם יָשׁוּד עוֹד בְּעֶבְרָתוֹ
וּבֵין צִפָּרְנָיו, הָרַכָּה וְהָעֲנֻגָּה, בְּלֹא־זְמַנָּהּ תִּסָּפֶה...'

וְלֹא הֶאֱמִינוּ לִי הָאֲנָשִׁים וַיִּגְּשׁוּ לִבְדֹּק אֶת אַדַּרְתִּי וְאֶת הָאֵזוֹר אֲשֶׁר עַל מָתְנָי. אַךְ הִנֵּה קָמָה רוּחַ סוּפָה עַזָּה וַתִּשָּׂא גַּלְגַּלֵּי־אָבָק הוֹמִים, מְסַכְסְכִים וּמְעַוְּרֵי־עֵינַיִם וּבְעוֹד רְגָעִים וְלֹא רָאָה עוֹד אִישׁ אֶת פְּנֵי אָחִיו וְהָעָם נָפוֹץ לַעֲבָרָיו.

רוּחַ־הַסּוּפָה רָדְפָה אַחֲרָי...

וְרוּחַ־הַסּוּפָה רָדְפָה אַחֲרַי וְלֹא חָדְלָה מִמֶּנִּי וַתֵּשֶׁב עַל אָזְנַי יְלֵל־מִדְבָּר מַר וּמְמֻשָּׁךְ, שׁוֹקֵעַ וְעוֹלֶה וְחוֹזֵר עַל עַצְמוֹ, כִּמְבַקֵּשׁ מִפְלָט מִמַּעְגָּל וְאֵין מִפְלָט. וְאֶנְקוֹת תּוֹעֵי־אָבְדֵי־דֶרֶךְ, נְמַקִּים מֵרָעָב וּמִצָּמָא, מִתְעָרְבוֹת בִּילֵל־הַשְּׁמָמָה הָאַכְזָר וְאֶת נַהֲמַת חַיְתוֹ־טֶרֶף מֵרָחוֹק בַּחֲרָדָה נִפְגָּשׁוֹת. וְקוֹל אַחֵר הִנֵּה בָא, קוֹל עֶלְיוֹן, קַר וְזוֹעֵם, וְהוּא מַבְקִיעַ לוֹ דֶרֶךְ בְּגָאוֹן בְּעֶצֶם מְהוּמַת הַמִּדְבָּר, זוּ חוֹסֶמֶת בַּעֲדוֹ, נֶאֱבֶקֶת עִמּוֹ וְנֶאֱחֶזֶת בּוֹ בְּעַקְשׁוּת־עֹרֶף לְהַכְרִיעוֹ בְּמִשְׁבְּרֵי זַעְפָּהּ וְתַאֲנִיָּתָהּ, וְהוּא מִתְפָּרֵץ לִרְגָעִים בְּכֹחַ וּקְרָעִים קְרָעִים דְּבָרוֹ נִשָּׂא בָרוּחַ:

„...כִּי הָיָה קוֹל־חֲסָדַי כְּקוֹל קוֹרֵא בַמִּדְבָּר —
הִנְנִי נִשְׁפָּט אִתְּכֶם!
הִנְנִי פּוֹקֵד עֲלֵיכֶם אֶת עֲוֹן־כָּל־הַדּוֹרוֹת...
וְהוֹצֵאתִי אֶתְכֶם אֶל מִדְבַּר־הָעַמִּים
וְצִוֵּיתִי עֲלֵיכֶם שָׁם אֶת הָרָעָב וְאֶת הַחַיָּה הָרָעָה,

וְגָאַלְתִּי אֶתְכֶם

בְּיָד חֲזָקָה וּבִזְרֹעַ נְטוּיָה וּבְחֵמָה שְׁפוּכָה" — —

וַתְּקַדֵּם הַסּוּפָה אֶת הַקּוֹל וַתְּצוּדֵהוּ בְּחוּגָהּ וַתְּכַס עָלָיו. וַאֲנִי בִּמְבוֹא יַעֲרִי וְהוּא רוֹעֵשׁ וְרוֹעֵד בְּכָל בַּדָּיו וּנְצָרָיו וְעָלָיו, הַנִּתָּקִים בֶּהָמוֹן וְנִסְחָבִים סְחוֹר־סְחוֹר בִּידֵי הָרוּחַ הַמַּרְשַׁעַת. רַק הַגְּזָעִים הָאַדִּירִים לְבַדָּם לֹא יָזוּעוּ, כִּי אִם עוֹמְדִים הָכֵן וּמַחֲרִישִׁים כָּאֲדָמָה תַּחְתָּם. וָאֶחְתֹּר בֵּינֵיהֶם וּבְתוֹךְ עַרְבּוּבְיַת הַשַּׁלֶּכֶת, הַשּׁוֹרֶקֶת וְהַטּוֹפַחַת עַל פָּנַי, וָאַעֲמִיק לָבֹא בַּיַּעַר וּכְכֹל אֲשֶׁר הֶעֱמַקְתִּי כֵּן נִדְמָה, רָחֲקָה הַסּוּפָה וְהַשַּׁלֶּכֶת הָלְכָה וַתֵּרֶף, כְּאִלּוּ הָיוּ הָעֵצִים עַל הַיַּעַר לְסִתְרָה, מִלְּבַד בְּרוּם הַצַּמָּרוֹת הִסְתּוֹלְלָה עוֹד הָרוּחַ בְּכָל מֶרְיָהּ וְקוֹל מַפָּץ וּמַפַּל־חָלָל הִגִּיעַ מֵרָחוֹק לִרְגָעִים. וְקַדְרוּת כְּפוּלָה הָיְתָה סָבִיב, קַדְרוּת מַחֲשָׁבָה כְבֵדָה, כְּלוּאָה בַּיַּעַר מֵעוֹלָם וְלֹא תַתִּיר עַצְמָהּ עַד עוֹלָם, וּבְעָמְדִי רֶגַע תַּחְתַּי וָאֹמַר: אָבַדְתִּי בַּקַּדְרוּת הַסְּתוּמָה! וְאוּלָם לֹא נִשְׁאַרְתִּי עַל עָמְדִי, כִּי אִם הוֹסַפְתִּי לָלֶכֶת לְפָנַי, כִּמְבַקֵּשׁ אֶת עִקְּבוֹת הַמַּחֲשָׁבָה הַשְּׂפוּנָה, וְהִנֵּה — אַלּוֹן־עֲנָק, יְפֵה־צַמֶּרֶת וּבָחוּר בְּאֶחָיו, מוּטָל מֵת עַל דַּרְכִּי. עַל גַּב שָׁרָשָׁיו שָׁבוּר הוּא, עֲנָפָיו מְרֻסָּקִים וַעֲטַרְתּוֹ לוֹחֶכֶת עָפָר. עַל הָעֲנָק הַמֵּת הַזֶּה עָמַדְתִּי, עָמַדְתִּי עַד בּוֹשׁ, וְעֵינַי כְּבוּשׁוֹת בְּפִצְעֵי־בְשָׂרוֹ הַפְּתוּחִים וּלְבָבִי שֹׁתֵק הַמָּוֶת,

וּבַהֲרִימִי עֵינַי וְהִנֵּה זִקְנֵי־הַיַּעַר רֹאשׁ יָנִידוּ וְיֶהֱמָיוּ —
הֲיִתְאַבְּלוּ עַל אֲחִיהֶם, אֲשֶׁר נָפַל בִּצְבִי־עֲלוּמָיו, אִם עַל
גּוֹרָלָם הֵם, הַצָּפוּי לָהֶם, יְקוֹנֵנוּ? אוֹ עַל שֶׁבֶר לֹא־נוֹדָע,
רָחוֹק וְלֹא־רָחוֹק, יַחַד יֶהְגּוּ נְכָאִים, שֶׁבֶר עָמֹק כִּתְהוֹם
הַנֵּצַח וְגָדוֹל כָּעוֹלָם כֻּלּוֹ? וְשָׁם, בַּמֶּרְחָק, זֶה הָרַעַשׁ
וְהַמֵּרוּץ בִּמְרוֹמֵי־יַעַר — מָה הָרַעַשׁ הַזֶּה וְהַמֵּרוּץ בִּמְרוֹמֵי־
יָעַר? הֲקוֹל הָרֶכֶב וְהַפָּרָשִׁים הוּא לְשַׁלִּיט יָהִיר וְנַעֲרָץ,
רוֹדֶה בְעַמּוֹ בִּשְׁרִירוּת־לִבּוֹ וּלְשַׁוְעַת עֲבָדָיו לֹא יַאֲזִין,
בִּתְרוּעַת־זָדוֹן וּבְעֹז־מִמְשָׁל יַעֲבֹר עַל־פְּנֵי מַמְלַכְתּוֹ הָרְחָבָה,
מַסַּע־תַּעֲנוּגוֹת, דָּהֹר וְחָלֹף בְּחִפָּזוֹן עַל־פְּנֵי הָעָם הַמְּדֻכָּא
אֶל פַּרְדֵּסֵי־רִמּוֹנִים וְאֶל אַרְמְנוֹת גָּבִישׁ וְזָהָב רְחוֹקִים?
וְסָחַף שְׁאוֹן רִכְבּוֹ וַהֲמוֹן צַהֲלַת פָּרָשָׁיו וּבָלַע בְּעָבְרוֹ
אֶת קוֹל אַנְחוֹת עַמּוֹ... וְהִנֵּה דְמָמָה. שָׁקַט הַיַּעַר וַיֵּאָלֵם
וַתְּהִי דִמְמָתוֹ אֲפֵלָה. פִּתְאֹם פָּעֲרָה הַדְּמָמָה אֶת לוֹעָהּ
הַשָּׁחוֹר לְרַגְלַי — וָאֶתַּר מִמְּקוֹמִי. וְהִנֵּה מִשְׁפַּעַת עֳפָאֵי־
הַיַּעַר חֵץ־זָהָב שָׁלוּחַ בִּי — הַשֶּׁמֶשׁ, וְהִיא כִּשְׁמָמִית־אֵשׁ
גְּדוֹלָה תְּפוּשָׂה בְקוּרֵי־רִשְׁתָּהּ, מְצִיצָה אֵלַי בְּעַיִן זָרָה —
וְנֶעֱלָמָה. עָיֵף הָיִיתִי וָאֶצְנַח תַּחְתַּי אֵצֶל פֶּגֶר הָאַלּוֹן וְאֶת
פָּנַי הִשְׁקַעְתִּי בְּכַפַּי וָאֵשֵׁב כֹּה לְלֹא רַעֲיוֹן וָרֶגֶשׁ וָאֱהִי
כְּצוֹלֵל בְּיָם הַדְּמָמָה וְהַמַּחֲשָׁבִים אֲשֶׁר בְּקִרְבִּי. וּבְהִתְעוֹרְרִי
מִקֵּץ שָׁעָה וְהִנֵּה צְלָלִים, צִלְלֵי־עֶרֶב, בַּיַּעַר וְרוּחַ כֵּהָה
מְנַשֶּׁבֶת עַל פָּנַי וְהֶמְיַת תּוּגַת־עוֹלָם חוֹוֶרֶת וְנִמְשֶׁכֶת

בַּצַּמָּרוֹת. וָאֶשָּׁעֵן אֶל גֶּזַע־הָעֵץ הַקָּשֶׁה אֲשֶׁר מֵאַחֲרַי
וָאֶעְצֹם עֵינַי לְהֵרָדֵם, כִּי עָיְפָה נַפְשִׁי.

יא.

מְחוֹל הַשְּׁלָדוֹת.

וַאֲנִי בַּחֲלוֹמִי וָאֵרֶא וְהִנֵּה נֶהֶפְכוּ פְּנֵי הָאֲדָמָה. רוּחַ נָשְׁבָה, רוּחַ חֲרֵבָה מִמִּדְבָּר, חָלְפָה צִנָּה אֶת קוֹצֵי שְׂדוֹת הַמֵּתִים, זַלְזַל נָשַׁל וַיָּקִיצוּ יְשֵׁנֵי־עוֹלָם. נִבְקְעוּ קִבְרוֹת הָאֲדָמָה וּשְׁלָדוֹת שְׁלָדוֹת עָלוּ, צְמוּקֵי־אֲכוּלֵי־רִקָּבוֹן וַעֲמוּמֵי־יָשֵׁן, מִמְּחִלּוֹת עֵינֵיהֶם פַּחַד־הַנְּצָחִים יַאֲפִיל. דָּרְכוּ וּפָסְחוּ עַל רַגְבֵי בוֹרָם הַנָּפוּץ וַיָּחֵלּוּ צֵאת בַּמָּחוֹל. צָעֹד וְנָקֹשׁ בַּעֲצָמוֹת, יֵלְכוּ יָנוּעוּ. בִּמְחִלּוֹת עֵינֵיהֶם פַּחַד־הַנְּצָחִים תּוֹהֶה. צְחֹק־הַשִּׁגָּעוֹן הָאַחֲרוֹן עַל מַחֲשַׂף שִׁנֵּיהֶם — צָעֹד וְנָקֹשׁ, נָקֹשׁ בַּעֲצָמוֹת הַיְבֵשׁוֹת, כָּפוּף הַגַּב, שָׁלֹחַ מַרְפֵּק חַד וְאַרְכּוּבָה חַדָּה, יִתְעַוְּתוּ בַּמָּחוֹל. הִנֵּה הָאֶחָד, גֻּלְגָּלְתּוֹ הַקְּצוּצָה כַּנֵּס בִּימִינוֹ, הִנֵּה מִשְׁנֵהוּ עַל אַגַּן־יְרֵכָיו יְקַפֵּץ. מִי שָׁם עוֹלֶה? שֶׁלֶד וְקָטָן עַל זְרֹעוֹ. אִשָּׁה וְעוֹלָלָהּ, קָמֵךְ עַצְמוֹתָיו אֶל חָזֶהָ הֶחָלוּל תִּלְחָץ. הָלֹךְ וְלָעֹג דּוּמָם, הָלֹךְ וְחָזוֹר בַּקֶּרִי, יֵלְכוּ הַשְּׁלָדוֹת, בְּלִי מוֹרָא עַל רֹאשָׁם, בְּלִי־מַעְצֹר יָנוּדוּ, וְחָדַר קַר־צִלְצַל עַצְמוֹתָם אֶל לֵב הַשָּׁמַיִם

וּצְחוֹקָם הַקּוֹפֵא כָּל בַּדֵּי־תֵבֵל יַעֲבֹר.

וְחָזוֹק תֶּחֱזַק הָרוּחַ, שְׁלַל יַעֲרוֹת־בָּצִיר וְשַׁלֶּכֶת־גַּנִּים תִּשָּׂא וְהֵצִיפָה מַבּוּל פִּגְרֵי־עָלִים וּוְרָדִים מֵתִים אֶת הַשְּׁלָדוֹת, אִתָּם יִגָּרְפוּ, יָחוּגוּ בִּמְחוֹל הַפֶּקֶר וָמֶרִי אֶחָד, וְאַלּוֹן וְאֹרֶן עֲקוּרִים מִשֹּׁרֶשׁ עַל רֶגֶל אַחַת מְרַקְּדִים יָבֹאוּ וְשׂוֹכוֹת עֲרוּפוֹת וּפְרוּקוֹת, לֹא נִכַּר גִּזְעָן, תְּשָׂרֵכְנָה דַּרְכָּן עַל אָרֶץ. וּמִמְּצֻלַּת תְּנוּמָתָן, בְּמַעֲבִיּוֹת יַעֲרוֹת־חשֶׁךְ, עַצְמוֹת הָאַרְיֵה וְהַצְּבִי הָרְגָּזוּ, וְהִתְנַעֲרוּ גְּמַלִּים, גָּוְעוּ בְּרָעָב, מִמִּשְׁקַע־חוֹלָם בַּיְשִׁימוֹן, אֶל חַג הַיּוֹם הַגָּדוֹל, חַג הַבּוּז וְהַנָּקָם, מִקַּצְוֵי־אֶרֶץ יִנְהָרוּ, כָּל חַיָּה וּבְהֵמָה, גַּם עוֹף־הַשָּׁמַיִם, טוֹרְפִים וְנִטְרָפִים יַחְדָּו, הֵם וְשִׁבְרֵיהֶם, עִם שִׁלְדוֹת־הָאָדָם וְחֶלְקֵי־אֶבְרֵי־אָדָם יָסֹבּוּ בַּמָּחוֹל, עֵדָה אַחַת, מִשְׁפָּט אֶחָד וְגוֹרָל שָׁוֶה לְכֻלָּם — וְנִטְפַּל רֹאשׁ כֶּלֶב קָטָן אֶל צֶלַע פִּיל קַדְמוֹן לְפַזֵּז וְנֶשֶׁר־צוּרִים וּלְטָאָה עַל עָפָר יַחַד יְדַדּוּ. הִנֵּה זֶה כַּף־רֶגֶל שׁוֹר בְּכַף־מֹחַ אֱנוֹשׁ תְּקַשְׁקֵשׁ, הִגָּרֵר אַחֲרֶיהָ וְקַשְׁקֵשׁ... וְאָבָק יַעֲלֶה, כָּבֵד מְאֹד, מֵעִם כָּל שֶׁטַח הָאֲדָמָה הָרְחָבָה יָבֹא, רְקַב כָּל חַי וְרוֹמֵשׂ וְנוֹשֵׁם עַל אָרֶץ, אֲשֶׁר שָׁב וּפָרַח וְחַי וַיֵּרָקַב חֲלִיפוֹת וַיְהִי לְאָבָק, רֵיחַ־הַנּוֹבְלוֹת עִמּוֹ וְאֹרֶם הַכִּבְיוֹן, בָּרוּחַ הַמְּפִיחָה מֶרֶד יִסֹּב, יִשְׁרֹק וְיִנְהֹם נַהֲמַת־קָלוֹן, אֶל מוּל הַשָּׁמַיִם הַשַּׁאֲנַנִּים. וַתְּאַדֵּם הַשֶּׁמֶשׁ מֵחֶרְפַּת־דָּם וּפְנֵי הַשָּׁמַיִם הִצְהִיבוּ בֹשֶׁת וַיְהִי מַרְאֵה הָעוֹלָם כְּבִשְׁעַת הַדִּין

הָאַחֲרוֹן, כִּי יֶעֱרַב עָלָיו יוֹמוֹ וְאוֹרוֹ יָקוּם בְּפָנָיו, רְחַב־עַיִן וְנִפְחָד, וְלַהַב הַחֶרֶב הַגְּדוֹלָה עַל רֹאשׁוֹ.

וְהִנֵּה הִלְבִּינָה הַשֶּׁמֶשׁ. פְּנֵי הַשָּׁמַיִם קָדְרוּ וְשָׁבוּ מְאֹד וּזְעִירֵי־כוֹכָבִים הֵהִים הֵצִיצוּ בְּבַעֲתָה מִבַּעַד לַשְּׂבָכָה. וּמִשְׁתָּעֲרָה הָרוּחַ בְּיֶתֶר שְׂאֵת, הָאָבָק חוֹזֵר וְנוֹהֵם כְּנָמֵר בַּסּוּגַר וְהַשְּׁלָדוֹת, כָּל שִׁלְדוֹת־עוֹלָם, מְחוֹלְלִים וְצוֹחֲקִים בְּלִי־אֹמֶר, לְקוֹל צְלִיל עַצְמוֹתֵיהֶם הַנּוֹקְשׁוֹת בְּאַכְזְרִיּוּת מְחוֹלְלִים, וְנוֹקֵב שִׁיר הַלַּעַג הַקַּר לְעַצְמוֹתֵיהֶם הַקָּשׁוֹת אֶת לֵב הַשָּׁמַיִם וּצְחֹקָם הָאִלֵּם מִתַּחַת לְמוֹסְדֵי תֵבֵל יַחְתֹּר. עוֹד תְּנוּעָה עֲקוּמָה, עוֹד צְלִיל — וַתָּנָט תֵּבֵל עַל עַמּוּדֶיהָ! הַשֶּׁמֶשׁ נִפְּצָה כִּזְכוּכִית, דָּעֲכוּ הַכּוֹכָבִים וַיִּזָּרוּ לְאָבָק, הַשָּׁמַיִם נֶאֱכְלוּ כִנְעֹרֶת מֵאֵשׁ וְכִסֵּא־הַכָּבוֹד, כִּסֵּא־הַכָּבוֹד הָרֵיק נָפַל לָאָרֶץ, נִשְׁבַּר, נִתַּץ לִרְסִיסִים, לִרְסִיסִים —

וָאִיקָץ. יִשְׁרֵי־קוֹמָה וְדוֹמְמִים עָמְדוּ הָאִלָּנוֹת בְּאַדְרֵי הַבֹּקֶר הַלְּבָנִים וַאֲנִי לִבִּי נָבוֹךְ בִּי וְנֶאֱלָם וּכְמַה־פִּתְרוֹנִים. וָאֶתְבּוֹנֵן עֵינַי בְּיָם הַיֶּרֶק הַחַי מִסָּבִיב וָאֶשְׁאַף בִּכְאֵב אֶת רֵיחַ־הַשַּׁחֲרִית הֶחָרִיף וּכְאֶחָד בָּלוּי וּמְחֻדָּשׁ צָעַדְתִּי יָשָׁר אֶל מוֹצָא־הַיַּעַר הַקָּרוֹב, אֲשֶׁר לְעֵבֶר שְׂדֵה־הַקְּבָרוֹת. וָאֵרֶא וְהִנֵּה אֲנָשִׁים וְנָשִׁים מִיִּשְׂרָאֵל נוֹהֲרִים לְאַט וּבָאִים לְהִשְׁתַּטֵּחַ עַל קִבְרֵי־אָבוֹת וְיַלְדֵי־יִשְׂרָאֵל חוֹרִים, קַשְׁתוֹת־עֵץ וְחַרְבוֹת־עֵץ בְּיָדָם, מְהַלְּכִים בֵּינֵיהֶם. וָאֵדַע, כִּי יְמֵי־הַתְּשׁוּבָה מְמַשְׁמְשִׁים וּבָאִים.

יב.

יָמִים נִגְרְרוּ...

וְיָמִים עַל יָמִים נִגְרְרוּ בְּלִי־תְמוּרָה וּבְלִי־חֵפֶץ, שְׁחוּחִים תַּחַת מַשָּׂאָם וְקֵהִים מֵאֶפֶס תִּקְוָה; יָגַע הָעוֹלָם וַיַּרְא אֶת נַפְשׁוֹ וְהִנֵּה גַּלְמוּדָה וַיִּדֹּם. וּבְהִתְחַמֵּץ בּוֹ לְבָבוֹ וְנָפְלוּ דִמְעוֹתָיו בְּלִי־שָׁאוֹן, וְרוּחוֹ כִּי תַעֲטֹף עָלָיו וּפִלֵּט אֲנָחוֹת שְׁגוּרוֹת — יָגַע הָעוֹלָם וַיִּסָּגֵר בְּעָצְבוֹנוֹ וַיִּדֹּם. וַיָּנוּעוּ בְנֵי־אָדָם אִישׁ יָחִיד לְפִצְעוֹ וּבְלִי לָחֹשׁ עַל פִּצְעוֹ, וַאֲנִי גַם אֲנִי נֶהֱלַכְתִּי בָדָד וְאִלֵּם. אָז יְהִי אֲשֶׁר יַעַבְרוּ מִבַּחוּרֵי־יִשְׂרָאֵל עַל פָּנַי וְהֵרִימוּ אֵלַי עֵינֵיהֶם וְהֵן כָּלוֹת וְשׁוֹאֲלוֹת: שָׂא לָנוּ מֵחֲזוֹן הַיָּמִים! וְהִסְתַּרְתִּי אֶת פָּנַי מֵהֶם וְשָׂמְתִּי לְעֶבְרִי וּדְבַר יְיָ בִּלְבָבִי כְּמַעְיָן חָתוּם בַּסֶּלַע וּלְבָבִי כַּסָּלַע.

וַיְהִי הַיּוֹם כְּרֶדֶת הַיּוֹם וַאֲנִי עוֹמֵד פֶּתַח אָהֳלִי אֲשֶׁר עִם הַיַּעַר וּמִבַּחוּרֵי־יִשְׂרָאֵל יוֹשְׁבִים לִפְנֵי בַדֶּשֶׁא הֶחָרֵב, רָאשָׁם לָאָרֶץ וּמַבָּטֵיהֶם לָאָרֶץ, כְּמַסְמְרוֹת נְטוּעִים לַשְּׁתִיקָה — וַתִּמָּשַׁכְנָה עֵינַי אֶל עַרְפִלֵּי־הַגְּסִיסָה בִקְצֵה

הַשָּׁמַיִם, וַיַּעֲמֹד הָעוֹלָם דּוֹמֵם־דּוֹאֵב וּמַקְדִּיר וּמַחֲוִיר כִּפְלַיִם, וַיָּבֹאוּ הַצְּלָלִים מִכָּל אַפְסֵי־הַמֶּרְחַקִּים וַיְכַסּוּנִי וְהַדְּמָמָה פָּתְחָה אֶת פִּי. חֶרֶשׁ חֶרֶשׁ יָרְדָה אִמְרָתִי, כַּצְּלָלִים מִסָּבִיב. הָיוּ הַצְּלָלִים לְעֶרֶב וְהָעֶרֶב לְגוּשׁ־מַאְפֵּלְיָה.

„הִנֵּה יָמִים בָּאִים, יָמִים רָעִים וַחֲשֵׁכִים,
חֲשֵׁכִים מִלֵּילוֹתָם וַאֲבֵלִים מֵהֵמָּה,
כִּי יְצַפּוּ בְלֵב נָמֵק לִבְרַק־כּוֹכָב בֶּן־רִגְעוֹ
וּלְשִׁכְחַת־שָׁעָה בַלָּיְלָה,
וְעָמְדָה שֶׁמֶשׁ בֶּעָבִים וְלֹא תָהֵל הַשֶּׁמֶשׁ
וְחֹשֶׁךְ יְזַחֵל בְּתוֹךְ אוֹר־הַצָּהֳרָיִם,
וְהָיְתָה דִמְמַת־מִדְבָּר בַּהֲמוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם עֲצוּרָה
וְשִׁמְמַת־הַמִּדְבָּר —
כְּאִלּוּ נִפְתְּחוּ צִנּוֹרוֹת הַתֹּהוּ הַקַּדְמוֹן לִבְלִי־סוֹגֵר
וַתַּעֲלֶינָה כָּל תְּהֹמוֹת־הַנְּצָחִים הַשְּׁחוֹרוֹת עַל גְּרוֹתָן —
שְׁעַת־חֶדְוָה לְכָל שֶׁרֶץ וּלְכָל עוֹף־אַשְׁמַנִּים!
כִּי יְסוֹבֵב הָעֲטַלֵּף יוֹמָם עַל קָדְקְדֵי הַבְּרִיּוֹת,
כִּי יִטְּשׁוּ עַכְבָּרִים הוֹרֵיהֶם וִיטַיְּלוּ בְּרֹאשׁ חוּצוֹת וְאֵין מַחֲרִיד
וְגַמְדֵי־נֶשֶׁף לְעֵינֵי־כֹל יִתְהוֹלָלוּ.
וְשִׁמְמִיּוֹת־בַּלָּהָה, שְׂמָמִיּוֹת־עֲנָק נִרְאוֹת וְלֹא־נִרְאוֹת,
מִיַּרְכְּתֵי־אֶרֶץ שׁוֹמֵמוֹת וּמִפִּנּוֹת־אֹפֶל עַל אֶרֶץ,

אֲשֶׁר קִנְּנוּ שָׁם יָמִים רַבִּים וְהֶעֱמִידוּ דוֹרוֹת, תְּגַחְנָה
וְקוּרֵי־רַעֲלָן הָאֲמֻצִּים תְּטְוֶינָה —
וְנִמְתְּחוּ חֶרְמֵי־הַכִּלָּיוֹן עַל־פְּנֵי כָּל הָעוֹלָם בְּאֵין־מָנוֹס,
עַל כָּל פִּתְחֵי־שְׁעָרִים, מִמִּגְדָּל לְמִגְדָּל וּבְתוֹךְ
חוֹמוֹת הַמִּקְדָּשִׁים,
וּמְלוּקֵי־רֹאשׁ וּמְצוּצֵי־דָם וּשְׁפוּכֵי קֶרֶב וּכְלָיוֹת,
וְבוּבֵי־אָדָם, יְפַרְכְּסוּ־בָם...

„הִנֵּה יָמִים בָּאִים, יָמִים רָעִים וַחֲשֵׁכִים,
חֲשֵׁכִים מִן הַמָּוֶת וְאַכְזָרִים מִמֶּנּוּ,
כִּי יִהְיוּ הַחַיִּים כִּקְבוּרִים חַיִּים אַחֲרֵי הֲקִיצָם
וְקוּם לֹא יוּכָלוּ...

„הִנֵּה הֵם בָּאִים, הַיָּמִים הָאַחֲרוֹנִים... אֲשֶׁר חָטְאוּ אַלְפֵי שָׁנִים,
אֲשֶׁר חֻנְּקוּ וַיִּקָּבְרוּ בִּלְבָבָן,
כָּל הַכְּאֵב אֵין־לוֹ־חֹק, כָּל הָעֶלְבּוֹן הָרַב וְכָל הַזַּעַם,
וְכָל הַפְּצָעִים הַגְּדוֹלִים, הַפְּצָעִים הַנּוֹשָׁנִים,
אֲשֶׁר נָשְׂאוּ בְּדִמְמַת־בַּרְזֶל עֲשָׂרוֹת דּוֹרוֹת קְשֵׁי־עֹרֶף,
בְּרֹאשׁ נָטוּי וּבְמַבָּט קַר נִשָּׂאוֹם
וּבְלַחַשׁ־תְּפִלּוֹת הִרְגִּיעוּ אוֹתָם וּבְשִׁירֵי־אֵל יִשְּׁנוּ אוֹתָם—
עַתָּה יְחִיוּ,
עַתָּה יִחָרְגוּ כֻּלָּם מִמִּסְגְּרוֹת־כִּלְאָם,

יִפְעֲרוּ פִּיהֶם וְיִזְעָקוּ —
וְחָרְשׁוּ כָּל הַתְּהוֹמוֹת לְקוֹלָם וְהַשְּׁחָקִים יִכּוּ בְתִמָּהוֹן
וּמֹחַ הָעוֹלָם יְחַשֵּׁב לְהֵעָקֵר!
וְרָצוּ בְנֵי־אִישׁ כִּמְטֹרְפֵי־הַדַּעַת וְדִבְּרוּ תוֹעָה וְסָרָה
וּמַעֲשֵׂי־שׁוֹטִים בִּידֵיהֶם.
וְסָחֲפָה הַזְּעָקָה אֶת רֹאשׁ הָאָרֶץ וְעָבְרָה כָּל חוּשֶׁיהָ
וְנָעָה וְהִתְנוֹדְדָה וְאָבְדָה דַרְכָּהּ;
פִּתְאֹם יֵהָפֵךְ לְבַב הָאֲדָמָה וְדָפַק בְּלִי־סֵדֶר,
הָרֵי־שְׂרֵפָה כְבוּיִם יְדַלְּקוּ בְּרַעַם וָרַעַשׁ,
יַמִּים שְׁקֵטִים יִקְפְּצוּ מִיצָעָם וְצִיּוֹת יְשֵׁנוֹת תְּחִילֶינָה
וְשִׁלְּחוּ פְּרִיצֵי רוּחוֹת וְגַלִּים לַמֶּרְחַקִּים;
וְנֵעוֹרוּ צִירֵי־הַקִּפָּאוֹן וְשִׁלְּחוּ גְּלִידֵי־קַרְחָם לִקְרָאתָם,
וְנֵעוֹרוּ הַשָּׁמַיִם הָאִלְּמִים וּבְאַבְנֵי־אֶלְגָּבִישׁ יַעֲנוּ,
וְרָגְזָה שֶׁמֶשׁ לַמַּרְאֶה וְנֶעְתְּקָה מִמַּסְלוּלָהּ
וּמַזָּר אֶל מַזָּר יְנֻפָּץ —
עִרְבּוּבְיָה בְּמַעַרְכוֹת הַיְקוּם וּבְלִי־יְסוֹדוֹת
וּמְחִיקַת הַצּוּרָה, כִּבְיָכוֹל —
אָז יֶאֱנַק חוֹלֶה לְחוֹלֶה: קֵץ הָעוֹלָם!
וּמְשֻׁגָּע לִמְשֻׁגָּע יִצְחַק: קֵץ הָעוֹלָם!
וְעַל־פְּנֵי גַלֵּי הַהֲפֵכָה, זֵר־פְּתָנִים מְעֻטָּר, רֹאשׁ חִוֵּר—
יָצִיץ סַמָּאֵל, עֵינָיו אֵשׁ־גָּפְרִית וְעַוִּית־צְחֹק נָקָם עַל־פָּנָיו,
יֹאמַר לִזְרוֹת הַצְּחֹק — וְלֹא יוּכָל...”

יג.

לֹא עָצַרְתִּי כֹּחַ עוֹד...

וְלֹא עָצַרְתִּי כֹּחַ עוֹד וָאֶשְׁאַג שְׁאָגָה גְדוֹלָה אַחַת — וַתַּעֲמֹד הַשְּׁאָגָה כְּעֶצֶם בִּגְרוֹן הַשָּׁמָיִם. וָאָחוּשׁ וְהִנֵּה נַעֲלָה מֵעָלַי כְּבוֹד יְיָ וָאֱהִי כְּעָלֶה נוֹפֵל מֵעֵץ, אֲשֶׁר יִהְיֶה לְמִשְׂחַק כָּל־רוּחַ וּלְמִרְמַס כָּל־רֶגֶל וַאֲשֶׁר רִגְעֵי־חַיָּיו רִגְעֵי־מוֹתוֹ הֵמָּה. וָאֵפֶן אֶל הַסְּלָעִים לְהִתְפַּלֵּל עַל הַכֹּחַ וְעַל הַסַּבְלָנוּת, וְלֹא יָכֹלְתִּי לְהָנִיד שְׂפָתָי; וָאֹמַר לָשׁוּב אֶל מְרוֹמַי וְאֶל שְׁבִילַי הַבּוֹדְדִים, וְלֹא יָכֹלְתִּי לְהָזִיז רַגְלָי; נִתַּק הַדִּבֵּר מִפִּי וְהָרֶגֶשׁ מִלְּבָבִי וְכַנְפֵי כְּבוֹדוֹ כַעוֹפֶרֶת. וַתֵּרֵד עָלַי הַדְּמָמָה הַגְּדוֹלָה, כַּצִּנָּה בַּלַּיְלָה יָרְדָה, וַתָּנַח עָלַי חֶרֶשׁ וְעַל כֹּל אֲשֶׁר מִסְּבִיבִי וַתְּהִי לְשִׁכְבַת־כְּפוֹר דַּקָּה מִן הַדַּקָּה עַל רֹאשִׁי, כַּאֲשֶׁר תִּהְיֶה שִׁכְבַת־הַכְּפוֹר עַל רֹאשׁ אַנְשֵׁי־הַשֵּׂיבָה, קַלָּה וּכְבֵדָה כְּאַחַת, תַּעֲרֹבֶת יֵאוּשׁ וְתַנְחוּמִים, וְיֵשׁ בָּהּ מִן הַזִּיו הַקַּר אֲשֶׁר לַתְּבוּנָה וְיֵשׁ בָּהּ מִשְּׁלוֹם־הַטָּהֳרָה שֶׁבַּפְּרִישׁוּת. וַתְּהִי הַדְּמָמָה כְּשֵׂיבָה דַקָּה מִן הַדַּקָּה עַל רֹאשִׁי וַתַּחְדֹּר, צִנַּת־לַיְלָה, גַּם אֱלֵי יְצוּרֵי

פְּנִימָה וְהָלֹךְ הָלְכָה נַפְשִׁי וְקָשָׁה וְהַגֹּלֶד קָרַח וְחָרֹף חֹרֶף עָלָי.

וְהִנֵּה קוֹל כָּאֹב מֵאֲדָמָה עוֹלֶה בְּאָזְנָי — וָאֵפֶן וָאֵרֶא אִישׁ עוֹמֵד וּמְדַבֵּר לַשְּׁחָקִים וּפְנֵי הָאִישׁ כְּשׁוּלֵי־הַקְּדֵרָה וְכַנְּחשֶׁת, מִתַּחַת הַפַּטִּישׁ יָצָאָה, וּכְאִלּוּ נֶאֱבַק הָאִישׁ עִם בְּכוּרֵי־תֹפֶת בִּמְדוּרוֹת הָאֵשׁ וְהֶעָשָׁן לַתֹּפֶת. כָּל גְּרָמָיו מוּצָקִים וְנִקְשִׁים וְנֶחֱרִים הָיוּ וּמַבַּט־עֵינָיו כְּפִי־מַאֲכֶלֶת קַר, וּכְפִי־מַאֲכֶלֶת קַר וָחַד גַּם הָיוּ דְּבָרָיו, עַד לֹא נוֹדַע אִם תְּפִלָּה הֵם בְּפִיו וְאִם מְאֵרָה לַשְּׁחָקִים. וְכֹה דִּבֵּר הָאִישׁ:

„אֱלֹהִים! מְחֵנוּ־נָא מִסִּפְרְךָ, אֱלֹהִים.
הַמְטֵר עָלֵינוּ חֲזִיזִים וְאַבְנֵי־אֶלְגָּבִישׁ
וְהַשְׁמִידֵנוּ כְּאִישׁ אֶחָד מֵעַל פָּנֶיךָ.
וַאֲשֶׁר לֹא יָכְלוּ מְנַדֵּינוּ מִמֶּנּוּ לָקַחַת,
אֶת נַפְשֵׁנוּ,
קַח אַתָּה עִם חַיֵּינוּ, אֱלֹהִים.
כִּי הִקְשִׁיתָ אֶת לֵב הָעָם הַזֶּה הַקְּשֵׁה כָּאֶבֶן
לְבִלְתִּי רְאוֹת וּלְבִלְתִּי הָבֵן דְּרָכוֹ;
כִּי סָגַרְתָּ בַּעֲדוֹ אֶת כָּל שַׁעֲרֵי הַחַיִּים
וְאֶת שַׁעֲרֵי הַשָּׁמַיִם לֹא פָתָחְתָּ.
פְּתַח אֵפוֹא עַתָּה אֶת פִּי הָאֲדָמָה

וְכָאֶבֶן נִשְׁקַע תְּהֹם!
וְלֹא תִמַּח הַדִּמְעָה אֲשֶׁר שָׁטְפָה כַּנְּחָלִים אַלְפֵי שָׁנִים
וְלֹא יִהְיוּ לָהּ נִחֻמִים.
וְלֹא יְכֻפַּר עַל הַדָּם הַנָּקִי אֲשֶׁר נִשְׁפַּךְ עַל־פְּנֵי־כָל הָאָרֶץ
וְלֹא יִהְיוּ לוֹ תַשְׁלוּמִים.
וְלֹא תָקוּם הַשְּׁבוּעָה אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתָּ לַאֲבוֹתֵינוּ בִּימֵי־קֶדֶם
וְהוּפְרָה הַבְּרִית".

וָאֶשְׁטְ מֵעַל הָאִישׁ, מִפְּנֵי כְּאֵבִי הָרַב וַחֲרוֹן־אַפִּי שָׁטִיתִי, מִהַרְתִּי דַּרְכֵּי הַלְאָה, בְּלֹא־רַעְיוֹן וּבְלֹא־מַטָּרָה, כְּמַזָּל נִדָּח, מִתְנוֹעֵעַ לְעַצְמוֹ, הָלְאָה, בְּעַרְבוֹת הַמַּחֲשָׁבִים הָעִוְרִים. וַתֵּאָרַכְנָה עַרְבוֹת הַמַּחֲשַׁכִּים, בְּלִי־קֵצֶה אָרְכוֹ, וַאֲנִי, מַזָּל תּוֹעֶה, נָדַדְתִּי בָם, נָדַדְתִּי, הָלְאָה הָלְאָה, בְּאֵין־מַעְצוֹר, כְּאוֹמֵר לָבֹא עַד גְּבוּל הָעוֹלָם, עַד סוֹף הָעוֹלָם.

יד.

יָד נָגְעָה בִּי...

וְהִנֵּה יָד נָגְעָה בִּי וָאֶפְקַח עֵינַי: הֲיָשַׁנְתִּי? וָאֵרֶא אֶת מִיכָאֵל הַמַּלְאָךְ, שַׂר־יִשְׂרָאֵל, עוֹמֵד עָלָי. כֻּלּוֹ אֵשׁ־אֱלֹהִים וְזִיו עֶלְיוֹן, הִבְהִיק חֶרֶשׁ בָּאֲפֵלָה, בְּעֵינַיִם נְדִיבוֹת וּבִטְחוֹן־צֶדֶק מְלֵאוֹת הִבִּיט אֵלַי דוּמָם וְעִקְּבוֹת עֲנָנָה כֵהָה עַל מִצְחוֹ, וַאֲנִי חַשְׁתִּי אֶת זָהֳרוֹ הַשָּׁקֵט עַל פָּנַי וְעַל יָדַי. וַיְרִימֵנִי הַמַּלְאָךְ כְּהָרֵם אֶת הַיּוֹנֵק מֵעַל אֶרֶץ וַיָּעַף עִמִּי מַהֲלַךְ שְׁלֹשָׁה יָמִים וּשְׁלֹשָׁה לֵילוֹת בְּרֶגַע וַיַּצִּיגֵנִי עַל רֹאשׁ צוּר נִשָּׂא בֶּעָבִים וּכְפוֹר־הַלַּיְלָה לוֹהֵט לָבָן עַל אֲבָנָיו וְעַל צְמָחָיו הַקָּשִׁים. וָאֶרְעַד מִקֹּר וָאֶתְחַזֵּק עַל עָמְדִי וְהַמַּלְאָךְ פָּנָה אֵלַי רַכּוֹת וַיֹּאמַר:

„הַבֵּט סְבִיבֶיךָ וּרְאֵה — מָה אַתָּה רוֹאֶה, אֵלִיָּהוּ?"

וָאַבִּיט סְבִיבַי וָאַעַן בְּעֶצֶב:

„רוֹאֶה אֲנִי מַחֲשַׁכִּים, מַחֲשַׁכִּים, מַחֲשַׁכִּים..."

וַיֹּאמֶר הַמַּלְאָךְ אֵלָי:

„גְּבוּל וָקֵצֶב לְמַחֲשַׁכִּים וּמוֹעֵד לָאוֹר. בַּחֲלִיפוֹת

הָעִתִּים לַשֶּׂכְוִי בִינָה. אַשְׁרֵי מֵעִיר אַשְׁמוּרוֹת וּמְקַדֵּם פְּנֵי־בֹקֶר בְּרִנָּה.

„וְעַתָּה הַט אָזְנְךָ וּשְׁמָע — מָה אַתָּה שׁוֹמֵעַ, אֵלִיָּהוּ?"

וָאַט אֶת אָזְנִי וָאַעַן וָאֹמַר:

„שׁוֹמֵעַ אֲנִי הֹלֶם פַּטִּישׁ כָּבֵד עַל סַדָּן. בְּדְמִי־ת הַלַּיְלָה, בֶּהָרִים, מַכֶּה הַפַּטִּישׁ, מַכֶּה בְכֹחַ. בַּרְזֶל יְחַשֵּׁל, פְּרָעוֹת יְדַבֵּר, פְּרָעוֹת יַעֲנוּ הַהֵד מִן הֶהָרִים, מִן הַסְּלָעִים הַיְשֵׁנִים. מִי הוּא הַמַּרְגִּיז אֵיתָנִים בְּאַשְׁמַנֵּי הַלָּיְלָה?"

וַיֹּאמֶר אֵלַי הַמַּלְאָךְ:

„הִשְׁכִּים חָרַשׁ־הַבַּרְזֶל בֶּהָרִים, בְּטֶרֶם בֹּקֶר קָם לַעֲבוֹדָתוֹ. עָקֹם הַבַּרְזֶל וְקָשָׁה הַמְּלָאכָה, יַעֲמֹל הַיּוֹצֵר, כָּל דָּמוֹ יָרִיק עַל הַבַּרְזֶל הֶעָקֹשׁ, תַּחְתָּיו מוֹקְדֵי־אֵשׁ וּבְנֵי־רֶשֶׁף מְזַנְּקִים וְעָבֵי עָשָׁן וָפִיחַ יַכְתִּירוּהוּ. שָׁחוֹר מִשְּׁחוֹר תָּאֳרוֹ. זֵעָתוֹ הַדְּלוּחָה דוֹלֶפֶת, וְעִם כָּל הַלְמוּת־פַּטִּישׁ כְּמוֹ־חֵלֶק מִלִּבּוֹ נֶעֱקָר. מָה אַשְׁמַנֵּי הַלַּיְלָה סְבִיבוֹ וְהַמְּלָאכָה רַבָּה?!

„וְעַתָּה שָׂא עֵינֶיךָ — מָה אַתָּה רוֹאֶה עוֹד, אֵלִיָּהוּ?"

„רוֹאֶה אֲנִי זֶרֶם חִוֵּר מְפַכֶּה בְדְמָמָה בִּקְצֵה הַשָּׁמָיִם. כְּאִלּוּ יַד־סְתָרִים לְאִטָּהּ לְאִטָּהּ אֶת כְּנַף־הַלַּיְלָה חוֹשֶׂפֶת..."

— „וּמָה אַתָּה מַרְגִּישׁ, אֵלִיָּהוּ?"

— „מַרְגִּישׁ אֲנִי רוּחוֹת נוֹחוֹת, אַךְ־זֶה נוֹלָדוּ, מְרַחֲפוֹת סָבִיב. בְּגַפֵּיהֶן הָאֲמֻצּוֹת, אַךְ לְמַדּוֹן לִפְרֹחַ, מְרַטְּטוֹת

וְנוֹג..וֹת וְעוֹבְרוֹת בְּחֲשָׁאִי וְרֶמֶז לָהֶן וְלַחַשׁ לָהֶן; כִּלְחִידַת־בְּשׂוֹרָה לֹא־נִפְתְּרָה־עוֹד. בְּמַעֲמַקִּים כְּבוּשִׁים דְּבַר־מָה טָמִיר מִתְחוֹלֵל. הַשְּׂעָרָה בָּאָה, הַשְּׂעָרָה טוֹבָה רְחוֹקָה, מַגִּיהָה חֶרֶשׁ פְּנֵי עֲנָנִים וּסְלָעִים. עֲנָנִים וּסְלָעִים מִתְעוֹרְרִים כְּמֵחֲלוֹם רָע..."

— "וּמָה אַתָּה רוֹאֶה עוֹד? וּמָה אַתָּה שׁוֹמֵעַ עוֹד?"

—"הָעֲנָנִים פָּקְחוּ עֵינֵיהֶם, מִתְכַּוְּנִים כְּנֶגֶד הַזִּיו הַחִוֵּר, הַסְּלָעִים רוֹחֲצִים פְּנֵיהֶם בּוֹ. הַאֻמְנָם שִׁיר עֶפְרוֹנִי הוּא — שִׁיר חַלָּשׁ נִתָּק וּמִתְגַּבֵּר. עֶדְנָה בְּתוּלָה רוֹחֶשֶׁת, צוֹחֶקֶת בְּדִמְעוֹת הַטַּל עַל הַדְּשָׁאִים, הוֹגָה בְּמֵי־הָעֲיָנוֹת הַנִּגְלִים וּבִפְנֵי הַשָּׁמַיִם וְעַנְנֵי הַשָּׁמַיִם אֹדֶם־בָּשְׁתָּהּ מְבַצְבֵּץ. הִנֵּה קֶרֶן הָרוֹעֶה נִמְשֶׁכֶת בֶּהָרִים, פַּעֲמוֹנֵי־עֵדֶר מַכְרִיזִים הַשַּׁחֲרִית. עוֹנוֹת מַקְהֲלוֹת־צִפֳּרִים מִיְּעָרוֹת, עוֹנִים אַלָּנוֹת וְרוּחוֹת וְאַבְנֵי־אֲדָמָה וּמִדְבִּיר־הַשָּׁמַיִם עוֹנִים נִבְלֵי־שָׁמָיִם. לוֹהֲטִים פְּנֵי הַמִּזְרָח כְּשׁוֹשָׁן וְכָל הָעוֹלָם שִׁירָה".

וַיַּעַן הַמַּלְאָךְ וַיֹּאמַר:

"בֹּקֶר נִפְלָא צָץ, אֲשֶׁר לֹא הָיָה כָמֹהוּ. כְּבוֹד־אֱלֹהִים חָדָשׁ יִתְגַּלֶּה עִם בֹּקֶר. שָׁם, מִן הַמִּזְרָח יוֹפִיעַ, גָּדוֹל וְנַעֲרָץ, לְחַדֵּשׁ פְּנֵי אֶרֶץ וּמְלֹאָהּ יָבֹא. הִנֵּה אֶרְאֶלֵּי־אוֹרוֹ עִם הַלַּפִּידִים כְּבָר רָצִים לְפָנָיו! הוּא צוֹעֵד לְאִטּוֹ, צוֹעֵד וְקָרֵב.

"וְעַתָּה הוֹסֵף וְהָבֵן בְּמַחֲזֶה וְאַל תּוֹצֵא הֶגֶה מִפִּיךָ!"

וּדְמָמָה. הַמִּזְרָח בָּעַר, הֶעָבִים בָּעֲרוּ כְּאֵשׁ־פְּלָדוֹת,

הַמִּזְרָח הָיָה אֵשׁ־פְּלָדוֹת. וְשִׁיר־הַצִּפֳּרִים רָעַשׁ, טָהוֹר וְחָפְשִׁי, בְּמִקְדַּשׁ הַדְּמָמָה, כְּגֶשֶׁם־גָּבִישׁ עַל מַרְצֶפֶת־שַׁיִשׁ. הִתְנַשֵּׂא פִּסְגּוֹת עוֹלָם, בְּקוֹלוֹת הַמַּלְאָכִים פָּגַע, קוֹלוֹת צְבָא אַלְפֵי שִׁנְאָן וּכְרוּב עַל מִשְׁמְרוֹת־כְּבוֹדָם, הַמִּתְפַּלְּלִים תְּפִלַּת־הַשַּׁחֲרִית בִּרְעָדָה. וְהַמִּזְרָח בָּעַר, הִתְלַקַּח בְּכָל תָּקְפּוֹ — וַתְּהִי הַשַּׁלְהֶבֶת לְדָם! הֶעָבִים נָטְפוּ, שָׁטְפוּ דָם, כָּל הַמִּזְרָח שָׁטַף דָּם, דַּם־נְעוּרִים חַכְלִיל וּמַזְהִיר. וְהַצִּפֳּרִים מְבָרְכוֹת בְּקוֹל רָם, מְרַנְּנוֹת עַד לְשִׁגָּעוֹן, הַמַּלְאָכִים אוֹמְרִים קְדֻשָּׁה... וּדְמָמָה. הַשַּׁחַק חָוַר, הָאֲדָמָה הִבְהִירָה, וּכְעֵין תּוּגָה יְשָׁנָה נָגְעָה בִּלְבָבוֹ שֶׁל עוֹלָם, גַּם שִׁיר־הַצִּפֳּרִים כְּאִלּוּ זֶה רָפָה וְהִתְאַפֵּק מֵעֶצֶב. וּפִתְאֹם — וְהִנֵּה זָרַח הַשֶּׁמֶשׁ! וּכְבוֹד יְיָ נִרְאָה אֵלַי מִן הַשֶּׁמֶשׁ — וָאָלֶט אֶת פָּנַי בְּאַדַּרְתִּי.—

וּבְפָתְחִי אֶת אַדַּרְתִּי וָאֵרֶא וְהִנֵּה אֲנִי בָעֵמֶק וְהַמַּחֲשַׁכִּים הָרַבִּים וְהַשּׁוֹמֵמִים כְּבַתְּחִלָּה יַקִּיפוּנִי. וָאֶשְׁמַע אֶת קוֹל יְיָ מְדַבֵּר אֵלָי:

„קוּם לֵךְ וַעֲלֵה אֶל הַר הַכַּרְמֶל
וְנָשָׂאתָ פָּנֶיךָ אֶל־עֵבֶר הַיָּם
וְתָקַעְתָּ תְּקִיעָה גְדוֹלָה לְכָל תְּפוּצוֹת הַגּוֹלָה,
כִּי יִרְגְּזוּ נִבְכֵי הָאַשְׁמַנִּים עַד תְּהוֹם־לְבָבָם
וְהַרְרֵי־הַנֶּשֶׁף, כְּבְיוֹם הָרַעַשׁ, יִתְמוֹטְטוּ תַּחְתֵּיהֶם".—

טז.

גַּם אֵלֶּה דִּבְרֵי הַתִּשְׁבִּי,

וְהוּא שָׁלַח אוֹתָם עַל־פְּנֵי הָרוּחַ לְהַצְפִּינָם לְדוֹר יָבֹא:

מִשְׁפָּט וּגְמוּל לַכֹּל, מִשְׁפָּט וּגְמוּל.

לְכוּ וְהַכְרִיזוּ בָּרְחוֹבוֹת, בְּרָאשֵׁי־הוֹמִיּוֹת דְּגָלִים לְבָנִים נוֹפְפוּ, עֲלֵיהֶם אוֹתִיּוֹת־פָּז גַּלְגַּל־חַמָּה תַּכְהֶינָה: יֵשׁ מִשְׁפָּט וּגְמוּל.

שִׁמְרוּ עַל בֵּית הָרוֹצֵחַ, בְּאִישׁוֹן־לַיְלָה מֵחֲלוֹם־תַּעְתֻּעָיו יָקִיץ, יִתְגּוֹלֵל עַל מֵצַר־יְצוּעוֹ, הַעֲמִידוּ לוּחַ שָׁחוֹר בְּחַלּוֹנוֹ, עָלָיו בְּאֵשׁ־זַעַם יְרַקָּה־חִוְּרָה כָּתוּב: יֵשׁ מִשְׁפָּט וּגְמוּל.

וְאֶל מִשְׁכַּן הֶעָשׁוּק בֹּאוּ. פִּקְדוּהוּ בְּפִנַּת־חָשְׁכוֹ הַגַּלְמוּדָה, הָבִיאוּ לוֹ צְחֹק וָיֶשַׁע וּבְשׂוֹרָה קְטַנָּה לִתְשׁוּרָה, בְּשׂוֹרַת־תַּנְחוּמִים: יֵשׁ מִשְׁפָּט וּגְמוּל.

עִבְרוּ בְּכָל מְדִינוֹת תֵּבֵל וּבְאִיִּים רְחוֹקִים הוֹדִיעוּ.

יִשְׁמְעוּ כָּל עַמֵּי הָאָרֶץ, יֵדְעוּ שָׂרֵיהֶם, שׁוֹפְטֵיהֶם וְכָל תַּקִּיפֵי־בָם, יִנָּצְרוּ אִישׁ כְּנֵר־תָּמִיד לֹא־יִכְבֶּה בִּלְבָבוֹ:

מִשְׁפָּט וּגְמוּל לַכֹּל, מִשְׁפָּט וּגְמוּל.

...וְהָיָה בַּיּוֹם הַהוּא וְיָצְאוּ בַחוּרִים מִיִּשְׂרָאֵל וּשְׁתֵּי אַשְׁפּוֹת־חִצִּים עַל יְרֵכָם.

וְשִׁלְּמוּ נֶטֶף אֶחָד מִדְּמֵי אֲחֵיהֶם הַצֹּעֲקִים מִן הָאֲדָמָה וְאֵין שׁוֹמֵעַ אֶת קוֹלָם, מִדְּמֵי יוֹנְקִים וּבְתוּלוֹת, אֲשֶׁר נִתְּכוּ כַּמַּיִם עַל־פְּנֵי חוּצוֹת וְאֵין מְכַסֶּה אוֹתָם.

וְאֶת הַחֶרְפָּה יְבַעֲרוּ מִקִּרְבָּם וְאֶת שְׁאֵרִית חֶלְאַת עַמָּם בְּדַם הָעֲבָדִים יָדִיחוּן, אֲשֶׁר יִזְנוּ עוֹד אַחֲרֵי הָאוֹיֵב וְאַחֲרֵי אֱלֹהִים אֲחֵרִים וְלֹא יֵדְעוּ בֹשֶׁת.

וְחוֹרִים וּבְמִצְעֲדֵי־גָאוֹן יַעֲלוּ אַחֲרֵי־כֵן עַל הַגַּרְדֹּם—

...כָּל שִׂמְלָה מְגֹאָלָה בְּדָם וְכָל גְּוִיל תּוֹרָה קָרוּעַ לְנֵס־מִלְחָמָה וּלְמַזְכִּיר עֶלְבּוֹן וְאֵיבָה נִצַּחַת בְּיוֹם פְּקֻדָּה וְנָקָם לָעָם, יוֹם דִּין קָשֶׁה לְאֵל אֱלֹהֵי צְבָאוֹת, יוֹם שִׁלֻּמִים.

עוֹד יֵרֵד הַגַּרְזֶן הַכָּבֵד עַל קָדְקֹד הָרַהַב וּמֵאַת כִּידוֹנִים בִּבְשַׂר הַמִּפְלֶצֶת יִנָּחֲתוּ, וְנַאֲקָה הַחַיָּה הָרָעָה וְהִתְעַוְּתָה מִכְּאֵב, דָּמֶיהָ הַשְּׁחוֹרִים יִפָּרְצוּ כְּמֵי־מַעְיָנוֹת עִזִּים וְזָרְמוּ וְהֵצִיפוּ אֶת הָאָרֶץ סְבִיבָהּ וְאָמְרוּ לְהַטְבִּיעָהּ עַל תִּלֶּיהָ וַעֲמָקֶיהָ וְכָל יוֹשְׁבֵי־בָהּ.

בַּיּוֹם הַהוּא וְנִקְרְעָה הָאָרֶץ לְשִׁבְעָה קְרָעִים וְקָצַר הַמִּצָּע לְחַיַּת־הַדָּמִים וְחָלָה וְהִתְכַּוְּצָה בְּפִנָּתָהּ. דֹּם תֶּאֱנַק מֵחֵמָה וּמֵאֶפֶס־כֹּחַ וְתִשֹּׁךְ, תָּלֹק אֶת פְּצָעֶיהָ הָאֲנוּשִׁים בַּאֲפֵלָתָהּ.

עוֹד יֵצֵא הָאֵל הֶעָתִיק וְהַנִּשְׁכָּח וְקָרָא כָּל הָעַמִּים לְמִשְׁפָּט...

טז.

הַשִּׁיר לָאֵיתָנִים,

שִׁיר־מָחוֹל, אֲשֶׁר שָׁר הַתִּשְׁבִּי בְּלֵיל־הָרַעַם:

נִתֹּק נִתְּקוּ הַמּוֹסֵרוֹת וַתִּתְפָּרֵצְנָה הַחַיּוֹת,
שְׁחוֹרוֹת־רַעְמָה, שְׁחוֹרוֹת־כָּנָף, גָּפְרִית בֹּעֲרָה בָעֵינָיִם,
רוֹץ תָּרוֹצְנָה, עוֹף תְּעוֹפֶנָה בַּמְּרוֹמִים,
לוֹהֲטוֹת, זוֹעֲמוֹת, נוֹהֲמוֹת,
וּמוֹעָפוֹת אַחֲרֵיהֶן קְוֻצּוֹתָן הַמְפֻזָּרוֹת,
וְנִגְרָרוֹת אַחֲרֵיהֶן מוֹסְרוֹתָן הַמֻּתָּרוֹת,
וְעָשָׁן בּוּז וּמַשְׂטֵמָה מִנְּחִירֵי־אַפָּן יְהַלֵּךְ:
בִּשְׁחוֹר נִבְכֵי הַלַּיְלָה, עַל־פְּנֵי הָאָרֶץ הַקּוֹפְאָה,
עַל־פְּנֵי מִשְׁכְּנוֹת הָרְפָאִים —
וּמִי לֹא יֶחֱרַד מִגְּאוֹן שַׁאֲגוֹתָן?
וּמִי לֹא יֵחַת מִיקֹד חֲרוֹנֵיהֶן?

יָחִיל הַלַּיְלָה, תָּנוּט הָאָרֶץ וְיָקִיצוּ הָרְפָאִים:

...

אֵל־קַנָּאוֹת בָּא. אֵל־קַנָּאוֹת הֵפִיץ אֶת לְבָאָיו!
קָצַף קֶצֶף אֵל, הִשְׁלִיךְ מוֹשְׁכוֹת מֶרְכַּבְתּוֹ מִיָּדוֹ
וַיִּשְׁתַּשֵּׁנָּה —
וַיִּנָּתְקוּ הַמּוֹסֵרוֹת וַתְּפוּצֶינָה הַחַיּוֹת...
וְהִנֵּה הֵן דּוֹהֲרוֹת, דָּאוֹת הֵן,
חֲמַת־אֱלֹהִים בִּגְרוֹנָן וּבְעֵינָן אֵשׁ קִנְאַת־עֻזָּן,
רְעֵבוֹת־עוֹלָם, צְמֵאוֹת־עוֹלָם תְּעַרְקְנָה,
תְּגַמֶּאנָה הַמַּחֲשַׁכִּים בְּשַׁלְהֲבוֹת מַבָּטָן,
תְּגָרֵמְנָה בֵּין שִׁנֵּיהֶן אֶת עַצְמוֹת קָרְבְּנוֹתָן.
שְׁכּוּרוֹת־זָדוֹן וּמְשׁוּבָה תְּחוֹלַלְנָה —
וּמִי גִּבּוֹר־צַיִד יָצוּד אוֹתָן?
וּמִי כּוֹבֵשׁ־פֶּלֶאי יִכְבֹּשׁ אוֹתָן?

הוֹ חוֹלְלוּ, חוֹלְלוּ, לְבָאֵי־שָׁמַיִם!
הוֹ נַהֲמוּ, רַעֲמוּ, פְּרִיצֵי־אֱלֹהִים!
פֹּה אֲנִי עוֹמֵד
נֶגְדְּכֶם
פָּנִים אֶל פָּנִים,
מְקַבֵּל אֶל חָזִי אֶת אַבְנֵי־רַעְמֵיכֶם,
אֶל עֵינַי מְמַלֵּט אֶת חִצֵּי עֵינֵיכֶם
וַאֲנִי עַלִּיז־נִצָּחוֹן!
נִיצוֹץ קָטָן בְּעֵינַי, בּוֹ אֶעֱשֶׂה נִפְלָאוֹת.

וַחֲלִיל־רוֹעִים לִי קָטָן, נְגִינָתִי אֲנַגֵּן בּוֹ,
נְגִינָה פְּשׁוּטָה כָּאוֹר וְכַטַּל עֲלֵי־עֵשֶׂב
וְכָאוֹר וְכַטַּל מִשָּׁמַיִם נְתוּנָה,
וּבָהּ אֶשְׁפֹּךְ מֶמְשַׁלְתִּי עֲלֵיכֶם!
וַאֲסַפְתִּיכֶם כֶּאֱסֹף עֵדֶר נָפוֹץ בֶּהָרִים,
וּרְעִיתִיכֶם כִּרְעוֹת אֶת הַצֹּאן בָּעֲמָקִים.

הִנֵּה נַגֵּן אֲנַגֵּן בַּחֲלִילִי הַמְבֹרָךְ—
עוֹד נַהֲמַת־רָהְבְּכֶם בַּחֲמַת־קִרְיָה תַּעֲנֶה לִּי,
עוֹד תִּזָּרְקוּ סָרָה רַעֲמַתְכֶם הַפְּרוּעָה וְעֵינְכֶם תְּשַׁלַּח אֵשׁ
וּכְבָר נִשְׁבַּר קְשִׁי־עָרְפְּכֶם!
רָפוּ, הָפְכוּ שְׁרִירֵיכֶם בְּעֶצֶם דַּהֲרַת־שִׁגְעוֹנְכֶם
וְלִנְגִינָתִי הַחֲרִישִׁית תְּחוֹלֵלוּ.
וּבְתוֹךְ נַהַם וּמָחוֹל אֶל מֶרְכֶּבֶת־אֱלֹהַּ תָּשׁוּבוּ
וְרִטְטוּ אוֹפַנֵּי־הַקֹּדֶשׁ בְּגִיל־סֵתֶר לְעֻמַּתְכֶם,
גַּם אֵל וְעַם בַּעֲנָנָיו
יִשָּׂא רֹאשׁוֹ הֶעָמוּם לְאַט וְאוֹר־רָצוֹן עַל פָּנָיו...

יז.

וְזֹאת הַתְּפִלָּה,

אֲשֶׁר הִתְפַּלֵּל הַתִּשְׁבִּי בְּשׁוּב כְּבוֹד יְיָ לְהֵרָאוֹת אֵלָיו:

אֱלֹהַי, אָבְדָה דַרְכִּי בַּסְּעָרָה, רוּחִי נְבוֹכָה, עַתָּה אַגִּישׁ לְאוֹרְךָ מִשְׁפָּטִי.

אוֹי לִי, כִּי אֶל עַצְמִי וְאֶל בְּשָׂרִי הִתְאַכְזָרְתִּי!

כִּי עָמַדְתִּי עַל דַּם אַחַי וְאַחְיוֹתַי וְשַׁוְעַת אַלְמָנוֹת וִיתוֹמִים לֹא הִגִּיעָה עָדָי.

כִּי קִדַּמְתִּי בִבְרָכָה אֶת שֵׁבֶט הַמַּכֶּה וְכִמְעַט לַבּוֹגְדִים בָּעָם דָּמִיתִי וְהָעָם רָאַנִי כְּבוֹגֵד.

וְאִם לֹא מֵאַהֲבָתִי הַנַּעֲלָמָה עָשִׂיתִי זֹאת וּמִקִּנְאָתִי אֵשׁ עֲצוּרָה, מִקִּנְאָתִי לְעַמְּךָ וּלְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל?!—

הֲלֹא אַתָּה יָדָעְתָּ!

אֱלֹהַי, סְלַח לִי, כִּי לֵב־אָדָם בִּי.

כִּי עָתְקָה, גָּבְרָה צָרַת עַמִּי כַּיָּם, עָבְרָה נַפְשִׁי, הֲמָמַתְנִי בִּשְׁאוֹן־דָּכְיָהּ וְקוֹל הֲמוֹן־הַיְקוּם כְּקוֹל נַאֲקַת־מִשְׁבָּרִים עָנָה לָהּ.

כִּי קָרַעְתִּי אֶת בְּשָׂרִי מֵעֹצֶר כְּאֵב וָאֹמַר לְקֶרֶן הַשֶּׁמֶשׁ: אַל־תִּגְּעִי בִי, וְלִתְכֵלֶת־הַשָּׁמַיִם הַצַּחָה: אַל־תַּבִּיטִי אֵלָי!

כִּי סָגַרְתִּי אֶת עֵינַי בְּמֶרִי וָאַחֲשִׁיךְ עָלַי מִשְׁנֶה אֶת עוֹלָמִי וּבִמְצֻלוֹת לֵיל־נַפְשִׁי שָׁקַעְתִּי, אָבַדְתִּי וְלֹא רְאִיתִיךָ עוֹד.

וְאִם לֹא מֵאַהֲבָתִי הַנּוֹאָשָׁה בָּאתִי עַד כֹּה וּמֵרַחֲמַי סְחָפוּנִי, מֵרַחֲמַי הַסּוֹעֲרִים לִיצוּרֵי־כַּפֶּיךָ הַדַּלִּים?!—

הֲלֹא אַתָּה יָדָעְתָּ!

אֱלֹהָי! חַזְּקֵנִי, אַמְּצֵנִי, רַדֵּד נַפְשִׁי בַּרְזֶל־עֲשׁוֹת, לִהְיוֹתִי נָכוֹן תָּמִיד לִקְרַאת נֶפֶק־בְּרַק פָּעֳלֶךָ וְלִהְיוֹת דְּמָמַת עֻזְּךָ בִּי מִשְׁמֶרֶת־אַהֲבָה כָּל הַיָּמִים.

כִּי כְּאַיָּלָה תַּעֲרֹג עַל אֲפִיקֵי־מַיִם וְכַאֲפִיק־הַמַּיִם אֶל חֵיק הַיָּם יִשְׁאָף, כֵּן תַּעֲרֹג נַפְשִׁי וְתֶהֱמֶה וְתֶחֱרַד לְהִדָּבֵק בְּךָ, אֵל גָּדוֹל וְנוֹרָא, אֵל קַנָּא וְרַחוּם!

בְּהִתְפּוֹצֵץ מַעֲשֵׂי־גְבוּרוֹתֶיךָ עַל מֶרְחַקֵּי־יַמִּים וְלַהֲבוֹת־חֲרוֹנְךָ מוֹסְדֵי־אֶרֶץ תְּלַחֵכְנָה, בָּטֹחַ אֶבְטַח בְּךָ וּבְצֶדֶק יְמִינְךָ וּבִמְקוֹרוֹת־חַסְדְּךָ הַצְּפוּנִים, הַנֶּאֱמָנִים לָנֶצַח.

כִּי אֵל גָּדוֹל וְנוֹרָא, אֵל קַנָּא וְרַחוּם אָתָּה!

יח.

סוֹף דָּבָר.

וּתְרוּעַת הַתִּשְׁבִּי נָפְלָה בְּיַעֲקֹב וַיִּזְדַּעֲזַע הָאֲוִיר הַקּוֹדֵר לְמִקָּצֶה וְעַד קָצֶה וַיִּקְרַע כָּל אִישׁ אֶת עֵינָיו בְּפַחַד וְנַפְשׁוֹ שָׁאֲלָה פֵּשֶׁר דָּבָר וַתְּנַחֵשׁ וַתִּירָא לְהָשִׁיב עַל שְׁאֵלָתָהּ.

וַיֵּצְאוּ אֲנָשִׁים חֲרֵדִים, נְעָרִים וּזְקֵנִים, מִמַּחֲבֹאֵיהֶם, כְּתוֹלְעֵי־עָפָר עִם בֹּקֶר מֵחוֹרֵיהֶם הֵגִיחוּ, אֲפוּרִים וִיגֵעֵי־לַיְלָה, הַמֹּשֶׁךְ וְתָעָה בַּעֲנַן־הָעֲרָפֶל הַכָּבֵד, כָּמֹהַּ וְהִמָּשֵׁךְ אֶל הָאוֹר הַחִוֵּר, הַבּוֹקֵעַ מֵרָחוֹק לְאִטּוֹ.

אָז יִשָּׁמַע בַּדְּמָמָה, בֵּין חֹשֶׁךְ וָאוֹר, קוֹל שִׁירָה רַכָּה נוֹבַעַת, מֵעֲלִיַּת־גַּג בּוֹדֵדָה תָּבֹא, עוֹרֶגֶת וְהוֹמִיָּה, תְּפִלַּת־הַשַּׁחֲרִית, תְּפִלַּת נֶפֶשׁ מִתְוַדָּה עַל עָנְיָהּ וּמִתְחַטְּאָה לִפְנֵי אֵל־פְּלָאוֹת, הַמְחַדֵּשׁ בְּטוּבוֹ מַעֲשֵׂי־בְרֵאשִׁית.

וְעַלְמָה יְפַת־תֹּאַר וּצְנוּעָה תֵּצֵא עִם שַׁחֲרִית לַנָּהָר, בַּמַּיִם הַקָּרִים וְהַמִּתְנַעֲרִים מִתְּנוּמָה אֶת בְּשָׂרָהּ הַזַּךְ תְּטַבֵּל, תֶּאֱסֹף כָּל גַּעְגּוּעֵי הָעוֹלָם הָרֹחֵף וְהַמְצַפֶּה בִּיצוּרֶיהָ,

תֶּחֱרַד פִּתְאֹם וּתְכַס פָּנֶיהָ בְּעַנְוַת־אֹשֶׁר לְבְרַק־רַעְיוֹן קָדוֹשׁ: אֲנִי אֵלֵד אֶת הַמָּשִׁיחַ.

וַתַּעֲבֹר רוּחַ חֲדָשָׁה בָּאָרֶץ, רוּחַ תִּקְוָה וַחֲזוֹן־יְשׁוּעָה, וַתִּתְפֹּשׂ כָּל צָעִיר וְחוֹלֵם בָּעָם וַיֹּאמְרוּ אִישׁ לְאָחִיו: הָבָה נֵצֵא לִקְרַאת הַגּוֹאֵל! בְּמַעְדֵּר וּבְגַרְזֶן נְפַנֶּה אֶת הַדֶּרֶךְ לוֹ, נִטַּע כֶּרֶם וּבַיִת נָכִין לְשִׁבְתּוֹ וּבְשִׁיר וּמָחוֹל נֵצֵא וּנְקַדֵּם אֶת פָּנָיו.

וַאֲחֵרִים עָנוּ לְעֻמָּתָם: הָבוּ וְנִכּוֹנָה לַיּוֹם הַגָּדוֹל וְהַנּוֹרָא, נִתְאַזְּרָה עֹז וּנְטַהֲרָה לְבָבֵנוּ מִשֶּׁמֶץ חֶלְאָה וָדֹפִי, לִהְיוֹת חֲלוּצִים וּנְקִיִּים לְיוֹם־הַדִּין הַגָּדוֹל, בְּקוּם יְיָ לִשְׁפֹּט הָאָרֶץ וּלְהָבִיא פְּדוּת וְנֶחָמָה לִשְׁאֵרִית עַמּוֹ.

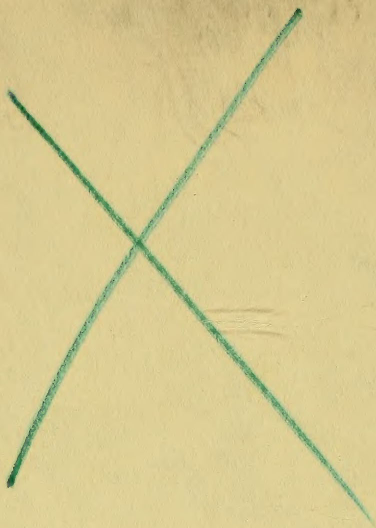
וְעוֹד הַתִּשְׁבִּי הוֹלֵךְ וָשָׁב בֵּין הָעָם.

נדפס בבית־הדפוס של י. הֶנדלֶר.

הציורים נעשו בידי הַצַיָר יהודה גוֹמבַּרג.

Kahan, Jacob. 141593